Дундговь аймаг

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН 2023 ОНЫ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

2023.05.25 Мандалговь хот

№	Зорилт, арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин		Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хувь
					Он	Түвшин			
1. КОВИД-19 ХАЛДВАРТ ЦАР ТАХЛААС ҮҮДЭЛТЭЙ ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ХҮНДРЭЛИЙГ ДАВАН ТУУЛАХ БОДЛОГО									
1	Зорилго: Коронавирусын халдвар /ковид-19/-ын цар тахлын үед боловсролын үйл ажиллагааг тасралтгүй хүргэж, тахлаас үүдэлтэй гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний бэлэн байдлын хангалт 2019 онд 80.0 хувь байсныг 2024 онд 90.0 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	Хандив тусламж 132,4 сая УТ 14.5 сая	Гамшгийн үеийн бэлэн байдлын нөөцийн хангалтын хувь	2022	83	85	Коронавируст халдварт өвчний үед эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн хангалт 5-10 хоногийн 17 нэр төрөл байна. Гамшгийн үеийн бэлэн байдлын нөөцийн хангалт 85.6, эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн хангалт 85.8%-тай байна.	100
				Теле хичээл тогтмол судлан үзэж буй сурагчдын эзлэх хувь	2022	75	85	Цаг үеийн нөхцөл байдлаас болж, теле хичээлийн үзэлт зогссон. 2023 онд үнэлгээ өгөх боломжгүй.	
1.1	Зорилт: Коронавирусын халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх хариу арга хэмжээний санхүүжилтийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	Хандив тусламж 132.4 сая УТ 14.5 сая	Нэмэгдсэн санхүүжилтийн хэмжээ (сая.төг)	2022	435.0	485.0	Коронавирусын халдвар /ковид-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх хариу арга хэмжээнд 137.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авсан.	30
1.1.1	Арга хэмжээ: Улирлын томуугийн эсрэг дархлаажуулалтын	2021-2024		Эрсдэлт бүлгийн хүн амын	2022	83.9	85.9	Хугацаа болоогүй 10 сард хийгдэнэ.	-

	хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх			хамрагдалтын хувь					
1.1.2	Арга хэмжээ: Шинэ болон сэргэн тархаж байгаа халдвараас урьдчилан сэргийлэх, тандалтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж, хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангах	2021-2024	Хандив тусламж 132.4 сая	Гамшгийн үеийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	2022	82.9	85	2023 оны 15 дугаар 7 хоногийн мэдээгээр аймгийн хэмжээнд томуу, томуу төст өвчлөл амбулаторийн үзлэгт 6,5%, дуудлагын үзлэгт 24,5%-тай, аймгийн хэмжээнд томуу, томуу төст өвчлөлийн тархалтын түвшин “идэвхжилийн түвшин”-д, коронавирусt халдварын тархалт “Ногоон” буюу тархалт бага/тогтвортой” түвшинд байна. Сум өрхийн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангалт 82.0, Нэгдсэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангалт 94.0 аймгийн хэмжээнд тоног төхөөрөмжийн хангалт 88.0 хувьтай байна.	100
				Гамшгийн үеийн эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн хангалтын хувь	2022	55.8	58	2023 оны 04 дүгээр сарын байдлаар коронавирусt халдварын батлагдсан тохиолдол 23 өссөн дүнгээрээ 15819 байна. Өнөөдрийн байдлаар гэрээр эмчлэгдэж байгаа хүн байхгүй, 3 иргэн (2 том хүн, 1 хүүхэд) хөнгөн хэлбэрээр эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлж байна. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийн хангалт 85.8%-тай.	
1.1.3	Арга хэмжээ: Гамшгийн үед ажиллах мэргэжлийн анги, бүрэлдэхүүнийг сурган дадлагажуулах	2021-2024		Сурган дадлагажуулсан бүрэлдэхүүний тоо	2022	55	55	Гамшгаас хамгаалах хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1 дэх заалт, Монгол улсын Засгийн газрын 2011 оны 339, 340 тогтоолын дагуу газар хөдлөлтийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах зарлан мэдээлэх дохиоллоор ажиллах дадлага сургуулилтад	100

								Эрүүл мэндийн албаны штаб, мэргэжлийн ангиуд бүрэн бүрэлдэхүүнээрээ оролцлоо. Тус сургуулилтын үед "Ослын үеийн удирдлагын тогтолцоо", "Гамшгаас хамгаалах тухай хууль", "Мэргэжлийн ангийн дүрэм" сургалтад бүрэлдэхүүнээрээ хамрагдсан. Уг ажиллагаанд Эрүүл мэндийн газрын 7, нэгдсэн эмнэлгийн мэргэжлийн ангийн 50 эмч, эмнэлгийн ажилтан, эрүүл мэндийн газрын 2 машин, түргэн тусламжийн 5 авто машин цуглах талбайд бэлэн жагсаж оролцлоо. Нийт сурган дадлагажуулсан бүрэлдэхүүний тоо 57.	
				Сурган дадлагажуулсан мэргэжлийн ангийн тоо бүрэлдэхүүний тоо	2022	2	2	Эрүүл мэндийн албаны штаб, мэргэжлийн ангийн гишүүд бүрэн бүрэлдэхүүнээрээ оролцож, аранзны үзлэгт хамрагдан, мэргэжлийн 2 ангийг сурган дадлагажуулсан.	
1.1.4	Арга хэмжээ: Цахим шилжилт, туршилтыг ерөнхий боловсролын 8 сургуульд нэвтрүүлэх	2021-2024		Нэвтрүүлсэн сургуулийн тоо	2022	4	6	ЭЕШ-800 программыг бүрэн дунд сургууль 8, Office 365 medle.mn цахим программыг 4 сургууль, багшийн LMS системийг 6 сургууль ашиглаж давхардаагүй тоогоор 12 сургууль ашиглаж байна.	100
1.1.5	Арга хэмжээ: Багш нарыг зөөврийн компьютероор бүрэн хангах	2021-2024		Зөөврийн компьютероор хангагдсан багш нарын хувь	2022	90	95	2014 онд нийлүүлэгдсэн леново зөөврийн компьютертой багш 399, сүүлийн үеийн загварын үзүүлэлттэй зөөврийн компьютер 122 нийт 521 багш нарыг бүрэн хангасан.	100

1.1.6	<u>Арга хэмжээ:</u> Цахим платформ ашиглан багш сурагчдыг сургалт арга хэмжээнд хамруулах	2021-2024		Арга хэмжээний тоо	2022	6	8	“Pearson” англи хэлний цахим сайтыг Мандал сургуулийн 6-9 дүгээр ангийн нийт 260 сурагч англи хэлний сургалтад, “Сураад.мн” сайтыг Луус сумын сургуулийн 6-9 дүгээр ангийн 210 сурагчид математикийн хичээлд, “ЭЕШ-800” бүрэн дунд 8 сургуулийн 300 сурагч ЭЕГ-ын бэлтгэл сорилд тус тус ашиглаж байна. Нийт сорил, цахим хичээлээр 10 үйл ажиллагаанд хамрагдаад байна.	100
				сурагчдын хамралтын хувь	2022	65	70	Нийт хамрагдвал зохих сурагчид 100 хувь хамрагдсан.	
2. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО									
2	<u>Зорилго</u> Хүний хөгжлийн үзүүлэлт 2019 онд 0.689 байсныг 2024 онд 0.719 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Хүний хөгжлийн үзүүлэлт (индекс)	2022	0.704	0.711	2022 оны IV дүгээр улирлын байдлаар ажиллах хүчний оролцооны түвшин 71,1 хувьтай байна.	-
2.1. Эрүүл мэнд									
2.1	<u>Зорилго</u> Хүн амын дундаж наслалт 2019 онд 74.03 байсныг 2024 онд 75-д хүргэнэ.	2021-2024		Хүн амын дундаж наслалт (тоо)	2022	74.5	74.75	Аймгийн хүн амын дундаж наслалт 74.61 байна.	100
				эрэгтэй, эмэгтэй хүний дундаж наслалтын зөрүү (тоо)	2022	7.7	7.6	Эрэгтэй хүний дундаж наслалт 71.48, эмэгтэй хүний дундаж наслалт 79.28 болж дундаж наслалтын зөрүү 7.54 байна.	

2.1.1	Зорилт Халдварт бус өвчлөлийн эрт илрүүлэлт 2019 онд 57.8 байсныг 2024 он гэхэд 67.4 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалтын хувь	2022	62.6	65	Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчлөл артерийн гипертензийн эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдвал зохих 10118 иргэнээс 3137 буюу (31,0%), чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдвал зохих 10910 иргэн хамрагдахаас 3108 буюу (28,5%), умайн хүзүүний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдвал зохих 2376 иргэн хамрагдахаас 491 буюу (20,7%), хөхний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт 7449 иргэн хамрагдахаас 1669 буюу (22,4%) хамрагдаж, аймгийн хэмжээнд эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдалт 25,6%-тай байна. Эрт илрүүлэг үзлэгээр артерийн гипертензитэй 20, чихрийн шижинтэй 5 иргэнийг тус тус илрүүлэн хяналтад авсан байна. Эхний 1 дүгээр улиралд хамруулбал зохих хамрагдалтын хувь 16,2 хувь байна.	25
2.1.1.1	Арга хэмжээ: Иргэдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох, “Эрүүл мэндээ дээдлэгч иргэн”, “Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага”-ын тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024		Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага, иргэний тоо	2022	39	44	Хугацаа болоогүй.	-
2.1.1.2	Арга хэмжээ: Хүн амыг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт, зорилтот бүлгийн иргэдийг зонхилон тохиолдох халдварт, халдварт бус өвчлөлийн	2021-2024	ЭМДСан 200,1 сая	Зорилтот бүлгийн иргэдийн үзлэгт хамрагдалтын хувь	2022	49	51	“Хүн амын нас хүйс, эрүүл мэндийн эрсдэлд суурилсан зонхилон тохиолдох халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээ, оношилгоо”-ны журмыг хэрэгжүүлж үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх хүрээнд	50

	эрт илрүүлэг үзлэгт жил бүр хамруулах							эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдэд 6 удаагийн мэдээлэл сургалтыг хийж, Дэрэн, Дэлгэрцогт, Эрдэнэдалай, Хулд сумдад дэмжлэгт хяналтыг хийсэн. 5 дугаар сарын 1-ний байдлаар аймгийн хэмжээнд өссөн дүнгээр 0-5 насны багцад 3192, 6-17 насны багцад 7744, 18-с дээш насны 4 багцад 5493 зорилтот насны иргэдийг хамруулж 0-5 насны багцын хамрагдалт 50,9%, 6-17 насны багцын хамрагдалт 74,9%, 18-аас дээш насны багцын хамрагдалт 18,0% байгаа бөгөөд нийт хамрагдалт 34,0 хувьтай байна. 2022 оны 5 дугаар сарын 1-нээс 2023 оны 5 дугаар сарын 1-нийг хүртэл нийт хүн амын 30,0 хувь хүртэл хамруулах зорилт тавьсан бөгөөд тухайн түвшиндээ бүрэн хүрсэн.	
				Урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулсан хүн амын эзлэх хувь	2022	33.6	33.8	2023 оны эхний 3 сард эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдээр аймгийн хэмжээнд нийт 44907 хүн үзүүлсний 9596 хүн нь урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан нь 17,8%-ийг эзэлж байна.	
2.1.1.3	<u>Арга хэмжээ</u>: Өвөр монголын өөртөө засах орны уламжлалтын эмчилгээ, оношилгооны эмч нарын үзлэгийг орон нутагт зохион байгуулах	2023-2024		Орон нутагт үзлэг зохион байгуулсан эсэх Тийм 1,Үгүй 0	-		1	Өвөр монголын өөртөө засах орны Баяннуур аймагт албан ёсны айлчлал хийж эмч нарын үзлэгийг зохион байгуулах тухай санал солилцсон. Гадаад харилцааны яамаар дамжуулан гэрээ хийхээр төлөвлөж байна. Хугацаа болоогүй.	-

2.1.1.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн бүртгэл хяналтыг сайжруулж, эмийн чанар, аюулгүй байдлыг хангах, хангамж хүртээмжийг нэмэгдүүлж, эмийн эргэлтийн сангуудын үйл ажиллагааны зохицуулалтыг сумдын ИТХ-аар шийдвэрлүүлэх	2021-2024	Улсын төсөв 9,2 сая	Зайлшгүй болон амин чухал эмийн хангалтын хувь	2022	88.0	89.5	Эрүүл мэндийн тусламжийн үйлчилгээний төрлийн дагуу зайлшгүй шаардлагатай эм болон эмийн чанар аюулгүй байдалд 2 удаа хяналт тавин тасралтгүй байдлыг хангаж байна. Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн бүртгэл хяналтыг цахим хэлбэрт бүрэн шилжүүлсэн. Төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудын зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт 85,0 хувь, амин чухал эмийн хангалт 92,0 хувьтай байна.	100
		2021-2024		Төлбөрийг нь төр хариуцдаг эмийн гүйцэтгэлийн хувь	2022	84	86	2023 оны 1-р улиралд төлбөрийг нь төр хариуцан олгох эмийг хорт хавдартай 32, чихрийн шижинтэй 186, чихрийн бус шижинтэй 15, бамбай булчирхайн алдагдалтай 51, нүдний даралттай 4, уналт таталт өвчтэй 32, нийт 320 хүнд 9,279,439 төгрөгийн эм тариа олгоод байна. Нийт төлбөрийг нь төр хариуцдаг эмийг авах иргэдэд 100 хувь олгоод байна.	
2.1.2	<u>Зорилт</u> Эхийн эндэгдэлгүй ажиллаж, тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин 2019 онд 10.8 байсныг 2024 онд 9 хүргэж бууруулна.	2021-2024		Эхийн эндэгдлийн түвшин	2022	0	0	Жирэмсний хяналтад шинээр 234 жирэмсэн эх хамрагдсанаас жирэмсний эрт үеийн хяналт 91.5 хувьтай байна. Нийт 242 эх төрсөн бөгөөд нийт төрөлтийн 94,6 хувь нь аймгийн нарийн мэргэжлийн эмчийн хяналтад төрж, жирэмсэн төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл бүртгэгдээгүй. Эхийн эндэгдлийн тохиолдол бүртгэгдээгүй.	100

				5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд/	2022	10.4	10.3	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд) 4,1 промиль байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 0,7 промилиор буурсан үзүүлэлттэй байна.	
2.1.2.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Нэгдсэн эмнэлэг болон сумдын эмнэлгүүдийн эхчүүдийн амрах байрны орчин нөхцөлийг сайжруулах	2021-2024	Улсын төсөв 1,0 сая	Эхчүүдийн амрах байраар амарсан эхийн тоо	2022	270	285	Нийт эхийн амрах байраар 29 эх амарч 232 ор хоног ашигласан байна.Өлзийт сумын эрүүл мэндийн төв нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 1.0 сая төгрөгөөр байрны үүдэнд хаалт хийж орчин нөхцөлийг сайжруулсан.	90
2.1.2.2	<u>Арга хэмжээ:</u> 0-5 насны архаг хоол тэжээлийн дутагдалтай хүүхдийг эрүүлжүүлэх	2021-2024		Чийрэгжүүлэл тэд хамрагдсан хүүхдийн тоо	2022	4	4	Хугацаа болоогүй.	-
2.1.3	<u>Зорилт:</u> Хэрэглэгчийн үнэлгээний эерэг үзүүлэлт 2019 онд 91.5 хувь байсныг 2024 онд 93.6 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Хэрэглэгчийн үнэлгээний хувь	2022	92.6	93.1	Нийт 750 үйлчлүүлэгчдээс сэтгэл ханамжийн судалгааг авч дүгнэхэд эерэг үзүүлэлт 0,2 хувиар өсөж, муу үзүүлэлт 0,1 хувиар буурсан байна. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг нь Эрүүл мэндийн сайдын тушаалын дагуу QR код уншуулан иргэдээс сэтгэл ханамжийн судалгааг авч байна. Хэрэглэгчийн үнэлгээний сайн үзүүлэлт 94,3 хувьтай байна.	100
2.1.3.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Нэгдсэн эмнэлгийг компьютер томографи, сумдыг	2023	УТ 8.8 сая	Тоног төхөөрөмжий н тоо	-		1	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар компьютер, томограф шийдэгдэх хариуг өгсөн. Нэгдсэн эмнэлгийн	50

	мобайл технологиор хангах	2021-2024						шинэ барилгад суурилуулах өрөөнд хөргүүр, сэнс суулгасан.	
				Мобайл технологиор хангагдсан сумын тоо	2022	10	12	Адаацаг сумын эрүүл мэндийн төвд Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын 12.0 сая, хувь хүний 8.0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр мобайл технологиор хангагдсан. Ингэснээр нийт 12 сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд мобайл технологитой болсноор иргэдэд алсын түргэн тусламжийг шуурхай үзүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн.	
2.1.3.2	Арга хэмжээ: Эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдийн эрүүл мэндийн даатгалаар үзүүлэх тусламж үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлж, гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийг хэрэгжүүлэх	2021-2024		Нэр төрлийн тоо	2022	14	14	Нэгдсэн эмнэлэг нь гүйцэтгэлээр санхүүжих тогтолцоонд 2021 оны 3 сараас эхлэн шилжиж 14 нэр төрлөөр эмчилгээ үйлчилгээг үзүүлж байна. Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвүүд 2022 оноос эхлэн гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилт шилжиж 4 төрлийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна.	99
				Санхүүжилтийн гүйцэтгэлийн хувь	2022	89.5	91.5	Гүйцэтгэлийн санхүүжилт 90.0 хувь	
2.1.3.3	Арга хэмжээ: Хот хоорондын зам дагуух сумдын болон алслагдсан бүс нутгийн эмнэлгүүдэд яаралтай тусламжийн цэг байгуулах	2021-2024		Яаралтай тусламжийн цэгийн тоо	2022	3	5	Хулд, Дэлгэрцогт, Луус сумдад нийт яаралтай тусламжийн 3 цэгийг тогтмолжуулан ажиллаж байгаа бөгөөд зам тээврийн осол 5, хурц иртэй зүйлд 2, бусдад зодуулсан 1 тус тус чиглэлээр нийт 8 хүнд буюу 100 хувь тусламж, үйлчилгээ үзүүлсэн	90

2.1.3.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдэд түргэн тусламжийн автомашины парк шинэчлэлт хийж, яаралтай тусламжийн зөөврийн тоног, төхөөрөмжөөр тоноглох	2021-2024		Яаралтай тусламжийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	2022	46.7	47	Автомашины яаралтай тусламжийн зөөврийн тоног төхөөрөмжийн хангалт 78%-тай байна.	100
			Хувийн хэвшил 60.0 сая	Тоноглосон тоо	2022	3	4	Нарлаг Монголын тээвэр зууч Нямхишиг транс ХХК нийгмийн хариуцлагын хүрээнд аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 60,0 сая төгрөгийн бүрэн тоноглогдсон автомашин өглөө. Тоноглогдсон автомашины тоо 6 болсон.	
			ОНТ 40.0 сая	Машины хангалтын хувь	2022	93	94	Сайнцагаан, Өлзийт-Мандал өрхийн эрүүл мэндийн төвд орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө 40,0 сая төгрөгийн үнэ бүхий түргэн тусламжийн үйлчилгээг хүргэх суудлын автомашинаар хангасан. Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвөөс Луус сумын эрүүл мэндийн төвд фургон автомашин, Өлзийт сумын эрүүл мэндийн төвд аймгийн мэргэжлийн хяналтын газраас аксент маркийн автомашин орон нутгийн өмчийн газраас шууд шилжүүлсэн. Нийт автомашины хангалт 95,0 хувьд хүрсэн байна.	
2.1.3.5	<u>Арга хэмжээ:</u> Хоёрдогч шатлалын нарийн мэргэжлийн оношилгоо, эмчилгээ, зөвлөгөөг анхан шатны эмнэлгүүдэд алсын зайнаас авах цахим харилцааны нөхцөлийг	2021-2024		2 догч шатлалын эмнэлгээс онлайнаар зөвлөгөө авсан тоо	2022	20	25	Мэс засал, эмийн чанар аюулгүй байдал, олон улсын эмнэлзүйн программ хэрхэн ашиглах, хүүхэд болон насанд хүрэгчдийн томуугийн эмчилгээ зэрэг нийт 8 удаагийн зөвлөгөө мэдээлэл хүргэлээ. Эхний 1 сарын байдлаар төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн төвөөс зөвлөгөө 6 удаа,	100

	бүрдүүлэн компьютероор хангах.		Улсын төсөв 16,5 сая					сумдад нарийн мэргэжлийн эмчийн зөвлөгөөг 8 удаа тус тус авч нийт 28 удаа зөвлөгөө авсан.	
				Компьютерын тоо	2022	39	49	Эрүүл мэндийн төвүүдэд оношилгоо, эмчилгээ, зөвлөгөө, бүртгэл мэдээлэлд зориулан улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийт 16,5 сая төгрөгийн үнэ бүхий суурин 15 компьютероор хангаж нийт 56 болсон.	
2.1.3.1	<u>Дэд зорилт</u> Эмнэлгүүдийн тоног төхөөрөмжийн хангалт 2019 онд 85.0 байсныг 2024 онд 86.7 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	ОНХС 1 тэрбум 030 сая Хандив тусламж 132.4 сая, УТ 18.4 сая	Нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	2022	85.9	86.0	Аймгийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад 8 нэр төрлийн 166,8 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжөөр хангагдлаа. Нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн хангалт 88,0 хувьтай байна.	100
2.1.3.1.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Нэгдсэн эмнэлэг болон Өндөршил, Дэрэн, Цагаандэлгэр сумдын эрүүл мэндийн төвүүдийн барилгыг шинээр барих	2021-2024		Тухайн жилд шинээр барьсан эмнэлгийн барилгын тоо	2022	1	0	Өндөршил сумын барилгын дүгнэлтийг гаргаж ЭМЯ-д явуулж кадастрын зураг хийгдсэн. Дэрэн, Цагаандэлгэр сумдын техникийн нөхцөл авах ажил явагдаж байна.	-
2.1.3.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Нэгдсэн эмнэлгийн амбулатори, Уламжлалт анагаах ухааны төв, Зооноз өвчин судлалын төв, Адаацаг сумын эрүүл мэндийн төвийн барилгуудад их засвар , Боржигон мандал, Өлзийт мандал ,Гурвансайхан сумын	2023-2024	ОНХС 1 тэрбум, 030 сая	Засвар хийгдсэн эмнэлгийн тоо	2022	3	6	Уламжлалт анагаах ухааны Нэгдсэн эмнэлэг, гадна засвар Зооноз өвчин судлалын төв, Адаацаг сумын Эрүүл мэндийн төвийн барилгуудын их засвар 2024 оны төсөв суутгахаар болсон.	-
				Өргөтгөл хийсэн	2022	1	1	“Боржигон-Мандал” ӨЭМТөвийн барилгыг нийтийн халаалтад холбох ажлын нэгдсэн зураг төсвийг	

	эрүүл мэндийн төвд өргөтгөл хийх			эмнэлгийн тоо				аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр боловсруулж байна. Өлзийт мандал өрхийн эрүүл мэндийн төв Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр өргөтгөл хийхээр 1 тэрбум 030 сая төгрөгийн суулгаж 2023 оны 6 сараас эхлэхээр төлөвлөж байна.	
2.1.3.1.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Нэгдсэн эмнэлэг, Зоонозын өвчин судлалын төв, сум дундын эмнэлэг, сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг оношилгоо, эмчилгээний тоног, төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	Хандив тусламж 132.4 сая УТ 14.5 сая	Сум өрхийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	2022	78.9	79.0	Япон Улсын Засгийн газраас “Ковид-19 халдварт цар тахлын хямралыг арилгахад яаралтай тусламж үзүүлэх хөтөлбөр”-ийн буцалтгүй тусламжийн хүрээнд 128,5 сая төгрөгийн 14 ширхэг спирометрийг эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүдэд хуваарилан өгсөн. Өндөршил, Хулд сумын эрүүл мэндийн төвүүд хог хаягдал ангилан ялгах путик, ор, өвчтөний хоолны шкафыг улсын төсөв бүхий 14,5 сая төгрөгөөр худалдан авсан. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хүүхдийн Сангийн буцалтгүй тусламж 3,9 сая төгрөгийн 35 ширхэг пульсоксиметрийг аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Уламжлалт анагаах ухааны Нэгдсэн эмнэлэг, өрх сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд хуваарилан хүлээлгэн өгсөн. Өрх, сумын эрүүл мэндийн төвийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь 82,0 хувьтай байна.	100
		2021-2024	ДЭМБ-ын санхүүжилт 16.0 сая	Нэгдсэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	2022	92.5	93.0	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын дэмжлэгтэйгээр Эрүүл мэндийн газарт шуурхай удирдлагын нэгж байгуулах 16,0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг хүлээлгэн өгч Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын	

			Хандив тусламж 3.9 сая					Хүүхдийн Сангийн буцалтгүй тусламж 3,9 сая төгрөгийн 35 ширхэг пульсоксиметрыг аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Уламжлалт анагаах ухааны Нэгдсэн эмнэлэг, өрх сумын эрүүл мэндийн төвүүдэд хуваарилсан. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь 94,0 хувьтай байна.	
2.1.3.1.4	Арга хэмжээ: Нүхэн жорлонтой эрүүл мэндийн байгууллагуудын дунд сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжтай болох хөдөлгөөнийг үе шаттай өрнүүлэх.	2021-2024		Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжтай ЭМБ-ын эзлэх хувь	2022	68.2	84.2	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын дунд “Сайжруулсан ариун цэврийн байгууламжтай Эрүүл мэндийн байгууллага” болзолт уралдааныг зарлаж 2023 оны 11 дүгээр сарын 19-ний өдөр “Дэлхийн 00-ийн өдөр” шалгаруулна. Хугацаа болоогүй.	-
2.1.4	Зорилт: Хүний нөөцийн хангалтыг 2019 онд 96.7 хувь байсныг 2024 он гэхэд 97.5 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	УТ 58.5 сая	Хүний нөөцийн хангалтын хувь	2022	96.8	97.0	Хүний нөөцийн хангалт 91.0%-тай байна.	94
2.1.4.1	Арга хэмжээ: Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийг тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөл бүрдүүлэх замаар орон сууцаар хангах	2021-2024	УТ 25.0 сая	Орон сууцаар хангагдсан албан хаагчдын эзлэх хувь	2022	42	43	Эрүүл мэндийн салбарт нийт 692 албан хаагч ажиллаж байгаа бөгөөд гэрт 271 буюу 39,2%, орон сууцанд 295 буюу 42.6%, бусад нөхцөлд 18,2% нь амьдарч байна. Цагаандэлгэр сумын эрүүл мэндийн төв 1 их эмч, 1 сувилагчийг албаны орон сууцаар, Уламжлалт анагаах ухааны нэгдсэн эмнэлгийн 1 их эмч, 1 бага эмч, Нэгдсэн эмнэлгийн 3 их эмч, 2 сувилагч, тусгай мэргэжилтэнд байгууллага нь орон сууцны 6%-ийн дэмжлэг үзүүлэхэд хамтран ажилласан. Ингэснээр орон сууцаар	99

								хангагдсан албан хаагчдын эзлэх хувь 42,6%-тай байна.	
2.1.4.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Эрүүл мэндийн салбарт нэн шаардлагатай нарийн мэргэжлийн эмч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтнүүдийг мэргэшүүлэн бэлтгэх	2021-2024	УТ 28.2 сая	Нарийн мэргэжлийн эмчийн хангалтын хувь	2022	94.9	95	Лавлагаа шатлалын эмнэлэгт 7 чиглэлээр их эмчийг мэргэшүүлэн бэлтгэлээ. Дэлгэрхангай, Өндөршил сумын эрүүл мэндийн төвийн их эмчийг хэвлийн хөндийн хэт авиа оношилгооны мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулснаар нарийн мэргэжлийн эмчийн хангалтын 96,0 хувь байна.	97
		2021-2024		мэргэшүүлсэн эмнэлгийн тусгай мэргэжилтний тоо	2022	24	33	Лавлагаа шатлалд чих хамар хоолой, ариутгал, халдварт, компьютер томограф рентген туяа судлал, 3 сумын эрүүл мэндийн төвд бүртгэл мэдээлэл, Сайнцагаанд сэргээн засах судлал, Зоонозын өвчин судлалын төв, Баянжаргалан сумын эрүүл мэндийн төвд дархлаажуулалтын сувилагч нийт 10 сувилагч, тусгай мэргэжилтэн мэргэшүүлэн бэлтгэлээ. Ингэснээр мэргэшүүлсэн эмнэлгийн тусгай мэргэжилтний тоо 31 болсон.	
2.1.4.2.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Анагаахын их сургуулиудтай хамтран ажиллаж орон нутагт нэн шаардлагатай сувилагч мэргэжилтний хангалтыг нэмэгдүүлэх	2021-2024	УТ 1.5 сая	Сувилагч мэргэжилтний хангалтын хувь	2022	85.6	86.7	Анагаахын сургуулиудтай хамтран ажиллах хүрээнд Эрүүл мэндийн газрын дарга, сувилахуйн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн нар АШУИС-ын харьяа Дорноговь аймаг дахь сургуульд суралцаж буй оюутнуудтай уулзаж 2 сувилагчийг аймагт ажиллуулахаар болсон. Сувилагчийн хангалт 87,0	100

2.1.4.2.3	<u>**дэд арга хэмжээ:**</u> "Ахмадын ордон", "Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийн төв"-д ахмад настнууд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд сэргээн засах тусламж үйлчилгээг үзүүлэх мэргэшлийн хүний нөөцийг сурган бэлтгэх	2021-2024	УТ 1.7 сая	Сэргээн засах тусламж үзүүлэх мэргэшсэн хүний нөөцийн тоо	2022	1	2	Ахмадын болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжлийн төвийн хүний нөөц бэлтгэх зорилгоор сэргээн засах тусламж үйлчилгээг үзүүлэх 1 эмчийг бэлтгэсэн. Ахмадын ордон"-д аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн ахмадын эмчийг давхар ажиллуулж байна. Мөн лавлагаа шатлалд сэтгэл заслын их эмч, Сайнцагаан сумын эрүүл мэндийн төв сэргээн засах сувилагч нарын бэлтгэж ажиллуулсан. Бэлтгэсэн мэргэжилтний тоо 3.	100
2.1.4.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн нарийн мэргэжлийн эмч, сувилагч, эмнэлгийн тусгай мэргэжилтнүүдийг туршлага судлуулж, сургалтад хамруулах.	2022-2024	УТ 2.1 сая	Гадаад сургалтад хамрагдсан эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний тоо	2022	54	69	Гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх хүрээнд Монгол-Японы эмнэлэгтэй хамтран ажиллаж, "Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдлыг сайжруулах" чанарын туршлага судлах сургалтад 17 эмч мэргэжилтэн, Оросын холбооны улстай хамтран Сэлэнгэ аймагт Зоонозын өвчин судлалын төвийн 2 эмчийг "Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ба хүний нөхөн үржихгүй асуудал" сэдвээр сургалтад тус тус хамруулсан. 2022 онд 56 эмч мэргэжилтэн гадаад сургалтад хамрагдаж өссөн дүнгээр 73 болсон.	100
2.2. Биеийн тамир, спорт									
2.2	<u>Зорилго:</u> Хүн амын бие бялдрын хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорилд хамрагдагчдыг 1835-аар нэмэгдүүлж, А, В	2021-2024	УТ 1.0	Сорилд нийт хамрагдагчдын тоо	2022	4281	4739	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2010 оны 53 дугаар тогтоолын дагуу хүн амын бие бялдрын хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорилд одоогийн байдлаар аймгийн хэмжээнд 15 сум аймгийн төвийн 18	30

	үнэлгээтэй иргэд 2019 онд 21.9 хувьтай байсныг 2024 онд 33.9 хувьд хүргэнэ.							байгууллагын нийт 2825 иргэн хамрагдсан байна.	
				Сорилд хамрагдагчдын А,В үнэлгээтэй иргэдийн эзлэх хувь	2022	27.9	30.9	Сорилд хамрагдсан иргэдээс А үнэлгээтэй 558, В үнэлгээтэй 345 иргэн байгаа нь нийт сорилд хамрагдагсдын А,В үнэлгээтэй иргэн 32 хувьтай байна.	
2.2.1	Зорилт: Нийтийн биеийн тамираар тогтмол хичээллэгчид 2019 онд 25193 байсныг 2024 онд 28105-д хүргэнэ.	2021-2024	УТ 6.5	Нийтийн биеийн тамираар тогтмол хичээллэгчдийн тоо	2022	26649	27377	Нийтийн биеийн тамираар 22256 иргэн тогтмол хичээллэж байна. Монгол улсын ерөнхий сайдын санаачилгаар “Илүүдэл жингүй эртэч монгол" “цаг гаргая”, “энэ жилдээ эрүүл жиндээ”, “Нэг анги нэг өглөө” арга хэмжээ зохион байгуулж иргэдийн нийтийн биеийн тамираар хичээллэх сонирхлыг нэмэгдүүлээд байна.	60
2.2.1.1	Арга хэмжээ: Иргэдийг эрүүл амьдралын идэвхтэй дасгал хөдөлгөөнөөр тогтмол хичээллүүлэх	2021-2024	УТ 1.5	Идэвхтэй дасгал хөдөлгөөнөөр тогтмол хичээллэгчдийн тоо	2022	10230	11285	Өглөөний дасгал бүжиг, алхалт, дугуй, гүйлтээр нийт 12356 иргэн тогтмол хичээллэж байна.	100
2.2.1.1.1	Дэд арга хэмжээ Спортын холбоод болон спорт хамтлагуудын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх	2021-2024		Спортын холбоодтой хамтран зохион байгуулсан үйл ажиллагааны тоо	2022	14	15	Аймгийн спортын 14 холбоодтой хамтран, аймаг, улс, бүсийн аварга шалгаруулах 30 гаруй уралдаан тэмцээнийг зохион байгуулсан.	100
		2021-2024	УТ 1.0	Спорт хамтлагуудта	2022	32	35	Аймаг, сумдад үйл ажиллагаа явуулж байгаа 39 байгууллагын	

				й хамтран зохион байгуулсан үйл ажиллагааны тоо				спорт хамтлагтай хамтран “Илүүдэл жингүй эртэч монгол” аян” бие бялдрын түвшин тогтоох сорил, болон салбарын тэмцээн уралдаанд бэлтгэх зэрэг ажлыг зохион байгуулсан.	
2.2.1.1.2	Арга хэмжээ: "Бага олимп" наадмыг 2 жил тутамд зохион байгуулах	2023	35,0 ОНТ	Зохион байгуулсан спортын төрлийн тоо	2022		9	10 дугаар сард зохион байгуулна.	-
2.2.1.1.3	Дэд арга хэмжээ: Монгол үндэсний уламжлалт спортыг өвлүүлэн уламжлуулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	20.0 ОНТ	Наран Хөгцтэйн шагайн харвааны наадамд оролцсон багийн тоо	2022	34	36	08 дугаар сард зохион байгуулна	-
		2023	30.0 ОНТ	Монголын хүүхдийн спортын наадамд оролцсон спортын төрлийн тоо	2022		13	Монголын хүүхдийн спортын наадам 2023 оны 6 дугаар сард зохион байгуулна.	
2.2.1.1.4	Дэд арга хэмжээ: Сагсан бөмбөгийн 3х3 спортын төрлийг орон нутагт дэмжин хөгжүүлэх	2021-2024	УТ 4.0 ОНТ 22.4	3х3 спортын төрлөөр хичээллэгчдийн тоо	2022	4600	4900	Аймгийн хэмжээнд нийт 5200 иргэн 3х3 сагсан бөмбөгийн спортоор хичээллэж байна.	100
		2021-2024	УТ 1.0	3х3 спортын багш, дасгалжуулагч, шүүгчээр бэлтгэгдсэн хүний тоо	2022	22	24	Сургуулийн биеийн тамирын багш болон клубийн дасгалжуулагч зэрэг нийт 25 багш дасгалжуулагчид сургалт зохион байгуулж, 3х3 спортын шүүгчээр бэлтгэсэн.	

2.2.1.2	Арга хэмжээ: Аймгийн Цэнгэлдэх хүрээлэнг ашиглалтад оруулан, спортын талбайг байгуулах	2022-2023	ОНТ 500 сая	Спортын талбайн гадна тохижилт, гэрэлтүүлгийн ажлын гүйцэтгэлийн хувь	2022	75	100	“Зуут Констракшин” ХХК 2022 онд спортын гадна тохижилтын ажлыг хийж үндэсний сурын харваан талбай, шагайн асар болон гэрэлтүүлгийн ажлыг 100 хувь гүйцэтгэж улсын комисс хүлээн авсан. Мандал шилтгээн ХХК машины зогсоолын ажлыг 100 хувь гүйцэтгэн БОАЖГазар, спортын холбоодтой хамтран 3 төрлийн 600 гаруй мод тарьж гадна талбайг тохижуулсан.	100
2.2.1.3	Олон улсын стандартад нийцсэн усан бассейн бүхий спортын цогцолбор байгуулах	2023-2024	УТ 4.82 тэр бум	Спортын цогцолборын гүйцэтгэлийн хувь	2022		30	Усан бассейн бүхий спорт цогцолборын ажлыг 2023 онд улсын төсвийн дөрвөн тэр бум наян хоёр /4.82.0/ сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий ажлын гүйцэтгэлийг Жи жи ай ХХК гүйцэтгэж байна. Энэ онд нийт барилгын гүйцэтгэлийн ажлыг 50 хувьд хүргэхээр зорилго тавин ажиллаж байна.	70
2.3. Боловсрол									
2.3.	Зорилго: Сургалтын чанарын үнэлгээний дундаж 2019 онд 39.1 хувь байсныг 2024 онд 47 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Боловсролын чанарын үнэлгээний хувь	2022	42	44	10 дугаар сард зохион байгуулна.	-
2.3.1	Зорилт: Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалт 2020 онд 72.5 хувь байсныг 2024 онд 76 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		СӨБ-ын хамран сургалтын хувь	2022	74.0	75	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын хувь 2022-2023 оны хичээлийн жилд 76.3 хувь байна.	100

2.3.1.1	Арга хэмжээ: Сайнцагаан, Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, Адаацаг, Хулд, Цагаандэлгэр суманд шинээр цэцэрлэгийн барилга барих	2023-2024	УТ 5.1 тэрбум	Тухайн жилийн гүйцэтгэлийн хувь	2022		80	Сайнцагаан сумын 2 дугаар цэцэрлэг, Дэлгэрцогт сумын цэцэрлэгийн барилгын төсөв 2022 оны улсын төсөвт суугдан хөрөнгө оруулалтын тендер зарлагдаж Сайнцагаан, Дэлгэрцогт сумдын цэцэрлэгийн барилгын ажил гэрээгээ байгуулж, буулгалтын ажил бүрэн хийгдсэн. Сайнцагаан сумын 2 дугаар цэцэрлэгийн барилгын ажлыг “Энх баялаг констракшн” ХХК 2.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 150 хүүхдийн хүчин чадалтай барилгын ажлыг гүйцэтгэж суурь цутгалтын ажил хийгдсэн. Дэлгэрцогт сумын цэцэрлэгийн барилгын ажлыг улсын төсвийн 2.447.379.693 төгрөгийн санхүүжилтээр 150 ортой хүүхдийн цэцэрлэгийн барилгыг "Ашид бьюлдинг" ХХК гүйцэтгэж байна. Хулд сумын 150 хүүхдийн цэцэрлэгийн мэдээллийг сангийн яамны шинэ барилга байгууламжийн сайт 2023 оны хөрөнгө оруулалтын программд оруулсан.	40
				Хөрөнгө шийдвэрлэсэн барилгын тоо	2022		2	Сайнцагаан сумын 2 дугаар цэцэрлэг, Дэлгэрцогт сумдын цэцэрлэгийн барилгын төсөв 2022 оны улсын төсөвт суугдан барилгын ажил эхлээд баригдаж байна.	100
2.3.1.2	Арга хэмжээ: Цэцэрлэгийн бүлгийн багш нарыг хөгжим тоглох ур чадварт сургах	2021-2024		хөгжим тоглож сурсан бүлгийн багшийн эзлэх хувь	2022	40	50	Аймгийн 15 цэцэрлэгийн 36 бүлгийн багш 2-4 төрлийн энгийн хөгжмийн зэмсгээр 2-3 хүүхдийн дуу тоглож сурсан нь дуу хөгжмийн багшгүй 8 цэцэрлэгийн багш нар хөгжмийн	100

								хичээлээ өөрсдөө зохион байгуулах боломж бүрдсэн байна.	
2.3.1.3	Арга хэмжээ: СӨБ-ын урлаг, биеийн тамирын хичээлд шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	УТ 6.0 сая	Хөгжим болон биеийн тамирын хичээлийн кабинетын тоо	2022	12	17	СӨБ-ын урлаг, биеийн тамирын хичээлд шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр нийт 18 цэцэрлэг 6,0 сая төгрөгийн үнэ бүхий 45 нэр төрлийн сургалтын хэрэглэгдэхүүн, тоног төхөөрөмж авч үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.	100
2.3.2	Зорилт: ЕБС-ийн бага, суурь боловсролын хамран сургалт 2020 онд 91.6 хувь байсныг 2024 онд 96.5 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Бага, суурь боловсролын хамран сургалтын хувь	2022	94.5	95.5	2021 оны жилийн эцсийн хүн амын тоотой харьцуулсан судалгаагаар бага боловсролын хамран сургалт 99,7 хувь байна.	100
2.3.2.1	Арга хэмжээ: Сайнцагаан, Сайхан-Овоо, Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, сумдад шинээр сургуулийн барилга барих	2021-2024	УТ 3.6 сая	Тухайн жилийн гүйцэтгэлийн хувь	2022	100	50	Сайнцагаан сумын Говийн Ирээдүй барилгын үлдэгдэл санхүүжилт 491.5 төгрөг батлагдсан боловч барилгын ажил эхлээгүй байна. Хүмүүнлэг сургуулийн барилгын 3,2 сая төгрөг улсын төсөвт суугдаж ажлыг эхлүүлээд байна.	50
				Хөрөнгө шийдвэрлэсэн барилгын тоо	2022	1	2	Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт сумын шинэ сургуулийн барилгын мэдээллийг 2024 оны улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын саналын жагсаалтад оруулж ажиллалаа. Сайхан-Овоо сумын сургуулийн барилгыг улсын комисс хүлээн авч ашиглалтад оруулсан.	
2.3.2.2	Арга хэмжээ: Адаацаг, Говь-Угтаал, Дэлгэрхангай, Эрдэнэдалай сумдад	2021-2024	УТ 3.1 сая	Тухайн жилийн гүйцэтгэлийн хувь	2022	1	70	Адаацаг сумын сургуулийн спорт зал 1,7 сая, Говь-Угтаал сумын дотуур байр 1,4 сая төгрөг 2023 оны төсөвт батлагдан барилгын ажил хэвийн явагдаж байна.	70

	шинээр дотуур байрын барилга барих			Хөрөнгө шийдвэрлэсэн барилгын тоо	2022		1	Дэлгэрхангай сумын барилгын зураг төсөв хийгдэж 2024 оны АОНХС-ийн жагсаалтад оруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	
2.3.2.3	Арга хэмжээ: Гадаад хэл болон байгалийн ухааны судлагдахууны багш нарыг гадаад оронд мэргэжил дээшлүүлэх	2022-2024	УТ 10.0 сая	Мэргэжил дээшлүүлсэн багшийн тоо	2022	4	2	“ROYAL HOLLOWAY UNIVERSITY OF LONDON" үндэсний их сургуулиар зочилсон. “MC Children's Books”-ийн ИБУИВУ-д томилолтоор Мандал сургуулийн гадаад хэлний багш Ц.Ариунтунгалаг Англи дахь “Royal Holloway University of London" үндэсний их сургуульд туршлага судалсан. Туршлага судалсны үр дүнд багш нартаа 2 удаагийн сургалт явуулж мэргэжлийн 35 багшид арга зүйг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг эхлүүлээд байна.	70
2.3.2.4.1	Дэд арга хэмжээ: Оюутан суралцагчтай гэрээ хийх замаар нэн шаардлагатай мэргэжлийн багшийн хангалтыг нэмэгдүүлэх	2021-2024		гэрээ байгуулсан оюутны тоо	2022	4	6	МУБИС-д БШУГ-ын албан тоотыг хүргүүлж, энэ хичээлийн жилд суралцаж байгаа аймгийн харьяат 78 оюутны судалгааг авч 5 дугаар сарын 25-ны дотор холбоо барихаар ажиллаж байна.	30
2.3.2.5	Арга хэмжээ: Улс, аймгийн туршлагатай багш нарыг түшиглэн сургалт, чансаа тогтоох сорилуудыг зохион байгуулж, элсэлтийн ерөнхий шалгалтын дундаж оноог ахиулах	2021-2024	УТ 6.0 сая	10 судлагдахууны аймгийн дундаж оноо	2022	502	504	Бүрэн дунд боловсролын 8 сургуулийн 370 сурагч, Политехник коллежийн 12 сурагчийг “ЭЕШ-800” цахим сайтад холбож, 10 судлагдахууны чиглэлээр 3 удаа чансаа тогтоох сорилыг авч, багш нар дата анализыг сургалт, давтлагадаа ашиглаж байна. Оюунлаг сургуультай хамтран 3 удаагийн сорилын материалыг хийлгэн, 1 удаа цахимаар сорил авч 300 сурагчдыг хамруулдаа. 5-6 сард ЭЕШ-ын урьдчилсан бэлтгэл	70

								сорилыг 2 удаа цаасаар сорил авахаар бэлтгээд байна.	
2.3.2.5.1	<u>Дэд арга хэмжээ:</u> Бага, суурь боловсролын багш нарыг 100 хувь зөвлөх багийн үйлчилгээнд хамруулах	2021-2024	УТ 5.0 сая	бага боловсролын багш нарын хамрагдалтын хувь	2022	80	90	2023 оны 1 дүгээр сард БШУГ-аас аймгийн мэргэжлийн хөгжлийн 17 бүлгээр 480 багшийг хамруулсан танхимын болон цахим сургалтыг зохион байгуулж, мэргэжлийн хөгжлийн бүлэг бүр оны ажлын төлөвлөгөөгөө хэлэлцэн баталж, зөвлөх зэрэгтэй багш нар болон сургалтын менежерүүд, МУБИС-ийн багш нар үнэлгээний шалгуур, даалгавар боловсруулах арга зүйг явуулж, багш нарыг 100 хувь хамруулсан. 2022-2023 оны хичээлийн жилд зөвлөн туслах үйлчилгээг “Хосоор хамтран ажиллаж туршлага судлах” хэлбэрт шилжүүлж, багшийн болон сургалтын байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээний түвшингээр 19 сургуулийг 2-ыг багаар ажиллах хуваарийг гарган баг бүр төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. БШУЯ, БЕГ, БШУГ-ын 10 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг 2 удаа аймгийн ГИЦС, Говь-Угтаал суманд ажиллаж нөхцөл байдалтай танилцаж, орчны үнэлгээ хийх, BI системийн дата баз дээр үндэслэн сургалт хийх, багш нарын хичээлд суух, сургуулиудын удирдлагууд, суралцагчидтай багаар болон ганцаарчилсан ярилцлага хийж мэдээлэл цуглуулах, мөн сургуулийн менежментийн төлөвлөлт баримт бичиг, хөтөлбөртэй танилцаж зөвлөгөө зөвлөмж өгч ажиллаж	100

								байна. Адаацаг, Эрдэнэдалай, Говь-Угтаал, Өндөршил сумын бага ангийн 62 багш “Тоглонгоо суралцъя” төслийн хүрээнд харилцан туршлага солилцох болон Боловсролын ерөнхий газрын зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдлаа.	
		2021-2024		суурь боловсролын багш нарын хамрагдалтын хувь	2022	80	90	Багш нарын хамрагдалт 100 хувь байна	
2.3.2.6	<u>Арга хэмжээ</u>: Чадварлаг багш арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2021-2024		Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн хувь	2022	65	80	ЕБС, цэцэрлэгүүд чадварлаг багш хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлж байна. Хэрэгжилтийг 6 сард тооцно.	70
2.3.2.6.1	<u>Дэд арга хэмжээ:</u> СӨБ, ЕБС-ийн багш нарыг дотоодод туршлага судлуулах	2021-2024	УТ 4.5 сая	Тухайн жилд туршлага судалсан багшийн тоо	2022	60	60	Аймгийн 19 сургуулийг 9 баг болгон хуваарь гарган, чиглэл өгсний дагуу туршлага судалж, энэ арга хэмжээнд 200 гаруй багш хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 50 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.	100
2.3.2.6.2	<u>Дэд арга хэмжээ:</u> ЕБС-ийн урлаг, биеийн тамирын хичээлд шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024		Хөгжмийн хичээлийн кабинетын тоо	2022	2	15	2023 оны нөхөн хангалтын зардал 11 сард орж ирэх тул одоогоор хийгдсэн ажил байхгүй.	-
		2021-2024		Биеийн тамирын хичээлийн кабинетын тоо	2022	5	15	Хугацаа болоогүй	
2.3.2.7	<u>Арга хэмжээ</u>: Аймгийн Насан туршийн төв,	2021-2024	-	Сургалтад хамрагдсан	2022	36	38	Насан туршийн боловсролын төвөөс дараах сургалтуудыг зохион	100

	сумдын насан туршийн нэгжүүдээр дамжуулан 9-12-р ангийн суралцагчид болон иргэд, эцэг эхчүүдэд амьдрах ухаан, ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, насан туршдаа суралцахуйн чиглэлээр үе шаттай сургалтуудыг зохион байгуулах			суралцагч, иргэд, эцэг эхийн хувь				байгуулсан. Аймгийн төвийн 2,3,4,7-р цэцэрлэгийн нийт 82 багш, ажилтанд “Хувь хүний хөгжил”, “Харилцаа, хандлага” сэдвээр, ШШГГ, 8-р цэцэрлэгийн 28 хүнд “Ногоон ажлын байр, Хулд, Луус сумын ЕБС-ийн суралцагч, сумын иргэд нийт 55 хүнд “Мэргэжлээ хэрхэн сонгох вэ?”, “Хувь хүний хөгжил, харилцаа” сэдвээр аймгийн Орон нутгийн музейн 10 ажилтанд “Харилцаанд анхаарах зүйлс” аймгийн УЦУОШТ 43 ажилтанд “Газар хөдлөлт” сэдвээр нийт 218 иргэнд сургалт зохион байгуулсан. Аймгийн хэмжээнд мэргэжил сонголтын судалгааг зохион байгуулсан сургууль 92%-тай байна. Сургалтад хамрагдах ёстой 8-12 дугаар ангийн сурагчид 100% хамрагдсан.	
2.3.2.8	Арга хэмжээ: Сургууль бүрд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах танхим байгуулах	2021-2024		Танхимын тоо	2022	7	9	Ерөнхий боловсролын 19 сургуулийн 11 буюу 57.8 хувь нь хүүхэд хөгжлийн танхимтай байна. Үүнээс 3 хөгжлийн төвийг шинээр байгуулсан. Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, Сайхан-Овоо сумын сургуулиуд хүүхэд хөгжлийн танхим байгуулахаар төр, төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллаж байна.	100
2.3.2.9	Арга хэмжээ: Сургууль бүрд байгалийн ухааны хичээлийн кабинет байгуулах	2021-2024	ОНТ 10.3 сая	Байгуулсан кабинетын тоо	2022	9	16	2023 оны хичээлийн жилд Дэрэн сумын сургууль химийн хичээлийн татах шүүгээг авч хичээл сургалтдаа ашиглаж байна. Мөн Цэгц билиг, Дэлгэрцогт сумын сургуулиуд байгалийн ухааны кабинеттай болохоор хэрэглэгдэхүүн, бичиг	30

								баримтын бэлтгэлээ хангаж ажиллаж байна. Сайхан овоо сумын байгалийн ухааны багш сургууль орон нутаг хөгжүүлэх санд төсөл бичин өгсөн байгаа. Эдгээр кабинетууд ашиглалтад орсноор 14 сургууль байгалийн ухааны кабинеттай болно.	
2.3.2.10	<u>Арга хэмжээ</u>: Сургууль, дотуур байрыг 100% шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламж, дотор ОО-той болгох	2021-2024		Дотор нойлтой сургуулийн тоо	2022	15	17	19 сургуулийн 18 буюу 95 хувь нь дотор нойлтой байна.	85
		2021-2024	УТ 1.0 сая	Дотор нойлтой дотуур байрны тоо	2022	14	16	17 дотуур байрны 14 буюу 82 хувь дотор нойлтой байна.	
		2021-2024		Усанд орох нөхцөл бүрдсэн дотуур байрны тоо	2022	15	17	17 дотуур байрны 14 буюу 82 хувь усанд орох нөхцөл бүрдсэн.	
2.3.2.11	<u>Арга хэмжээ</u>: Цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрны гадаад дотоод орчныг бүрэн камержуулах	2021-2024		камертай сургууль, цэцэрлэг, дотуур байрны эзлэх хувь	2022	70	80	Салбарын 58 барилга байгууламжаас 2022 онд 18 сургууль, 17 дотуур байр, 20 цэцэрлэгийг 200 сая төгрөгөөр бүрэн камержуулсан нь сургалтын үйл ажиллагаа болон хүүхэд хамгаалал, ёс зүйн асуудлыг камераар хянах нөхцөл бүрдсэн арга хэмжээ болов.	100
2.3.2.11	Арга хэмжээ: "Дундговь-боловсролын чанар" төсөл хэрэгжүүлэх	2021-2024	ОНТ 150.0 сая	Хэрэгжилтийн хувь	2022		100	Элсэлтийн ерөнхий шалгалтад амжилт үзүүлсэн багш нарын багийг урамшуулах тухай удирдамжийг аймгийн Засаг даргаар батлуулж шаардагдах 150,0 сая төгрөгийг	70

								баталсан. Төслийн хүрээнд МУБИС, Оюунлаг сургуулиудтай хамтын ажиллагааны санамж бичгийн хүрээнд хамтран ажиллаж, дээрх сургуулиудаас дунд ахлах ангийн багш нарыг онол арга зүйг дээшлүүлэх сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 340 багш хамрагдлаа. 12 дугаар ангийн төгсөж байгаа 370 сурагчдыг " Гранд Ай Ти компанийн "ЭЕШ-800" дата анализын программыг ашиглан 3 удаагийн сорилыг авч, дүгнэлт хийн ажиллаж байна. Мөн Оюунлаг сургуультай хамтран 1 удаа цахим, 2 удаагийн цаасаар шалгалтад бэлтгэх урьдчилсан сорилуудыг зохион байгуулж, багш нар хүүхэд бүрийн алдаан дээр тулгуурлан, сургалт давтлага хийх нөхцөлийг бүрдүүлэн ажиллаж байна.	
2.3.3.1	<u>Зорилт:</u> МСҮТөвийг Магадлан итгэмжлэгдсэн Политехник коллеж болгож, төгсөгчдийн ажил эрхлэлт 2020 онд 65 хувь байсныг 2024 онд 70 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Ажил эрхлэлтийн хувь	2022	68	69	Төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн мөшгөх судалгааг 6, 12-р сард авдаг бөгөөд 2022 оны судалгааны дүнгээр төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлт 83.2 хувьтай байна.	100
2.3.3.2	<u>Арга хэмжээ</u>: Багшлах бүрэлдэхүүний боловсролын зэргийг ахиулан магистрын сургалтад хамруулах	2021-2024	Хувийн хэвшил 6.0 сая	Магистрын зэрэгтэй багшийн тоо	2022	17	19	2022-2023 оны хичээлийн жилд 18 багш буюу нийт багш нарын 51.4% нь магистр зэрэгтэй байна. Энэ хичээлийн жилд 4 багшийг шинээр магистрын сургалтад хамруулж байна.	90

2.3.3.3	Арга хэмжээ: Техникийн боловсролын сургалтын хөтөлбөрийг барилга болон хөдөө аж ахуйн мэргэжлийн чиглэлээр боловсруулж, дүгнэлт гаргуулах	2022-2023		Гарсан дүгнэлтийн тоо	2022	1	1	Барилга угсралтын техникч, малын бага эмч, зоотехникч мэргэжлийн Техникийн боловсрол олгох сургалтын 3 хөтөлбөрийг боловсруулж, МБСҮМАЗТ-өөр дүгнэлт гаргуулсан. Техникийн боловсрол олгох 4 мэргэжлээр сургалтын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан.	100
2.3.3.4	Арга хэмжээ: Хөдөө аж ахуйн мэргэжлийн кабинетыг байгуулах	2022-2023	УТ 4.0 сая	Байгуулсан кабинетын тоо	2022	1	0	Хөдөө аж ахуйн мэргэжлийн 1 кабинетыг шинээр байгуулж, 4.000.000 төгрөгийн засвар үйлчилгээ хийсэн. Мөн малын бага эмч, зоотехникч мэргэжлийн лаборатори байгуулах төсөл боловсруулан холбогдох газруудад хүргүүлээд байна.	100
	2.4. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал								
2.4	Зорилго: Хүн амын бүлгүүдийн онцлог хэрэгцээнд нийцсэн хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлж, ажиллах хүчний оролцооны түвшин 2019 онд 74.8 хувь байсныг 2024 онд 77.2 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Ажиллах хүчний оролцооны түвшин (хувь)	2022	76	76.6	2022 оны IV дүгээр улирлын байдлаар ажиллах хүчний оролцооны түвшин 71,1 хувьтай байна.	-
2.4.1	Зорилт: Хүн амын нийгмийн даатгалд хамрагдалтыг 2020 онд 11198 байсныг 2024 онд 12218-д хүргэнэ.	2021-2024		Нийгмийн даатгалд даатгуулсан иргэдийн тоо	2022	11658	11888	5 дугаар сарын байдлаар нийгмийн даатгалд 8615 даатгуулагч хамрагдсан байна. Үүнээс заавал даатгуулагч 5839, сайн дурын даатгуулагч 2776 байна. 2023 оны жилийн эцэст хүрэх түвшинд хүргэхээр зорин ажиллаж байна.	70

2.4.1.1	Арга хэмжээ: Иргэдэд үзүүлэх нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх	2021-2024		Иргэдэд үзүүлсэн байх үйлчилгээний тоо	2022	7	8	Тус хэлтэс нь жирэмсэн болон амаржсаны тэтгэмж олгохыг хүссэн өргөдөл гаргах, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж олгохыг хүссэн өргөдөл гаргах, ажилгүйдлийн тэтгэмж олгохыг хүссэн өргөдөл гаргах, шимтгэлийн тайлан илгээх, Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн талаарх тодорхойлолт, Иргэд даатгуулагч нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авах эрх үүсээгүй тухай тодорхойлолт, Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны лавлагаа, Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тодорхойлолт, Нийгмийн даатгалын сангаас авдаг тэтгэврийн талаарх лавлагаа, тодорхойлолт, тэтгэвэр өөрчлөн тогтоолгох цахим архивын QR кодтой лавлагаа, төрийн сангийн гүйлгээ зэрэг 14 төрлийн үйлчилгээг цахимд шилжүүлэн иргэд даатгуулагч нарт үйлчилгээ үзүүлж байна.	100
2.4.1.2	Арга хэмжээ: Нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээгээр үйлчлүүлэх иргэдийн хувийг нэмэгдүүлэх	2021-2024		Цахимаар үйлчилгээ авч байгаа иргэдийн хувь	2022	25	30	2023 оны 5 сарын байдлаар нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээнд 8285 тэтгэвэр авагч, 5824 заавал даатгуулагч, 360 хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж, 240 жирэмсэн болон амаржсаны тэтгэмж авагч, 138 цахим лавлагаа, 2776 сайн дурын даатгуулагч нийт 17623 даатгуулагч цахимаар үйлчилгээ авсан байна. Энэ нь нийт иргэдийн 41.9% хувь цахимаар үйлчилгээ авсан байна.	100

2.4.2	Зорилт: 2019 оны байдлаар ажиллаж байгаа 22040 иргэний байнгын ажлын байрыг 2200-р нэмэгдүүлнэ.	2021-2024		Тухайн жилд ажлын байраар хангагдсан иргэдийн тоо	2022	487	667	5 дугаар сарын байдлаар ажлын байрны захиалгын дагуу 195 иргэнийг байнгын ажлын байранд зуучлаад байна.	30
2.4.2.1	Арга хэмжээ: Иргэдийг хөтөлбөр арга хэмжээнд хамруулж байнгын ажлын байранд зуучилж, бүртгэлжүүлэн, ажлын байртай болгох	2021-2024		Тухайн жилд байнгын ажлын байраар хангагдсан хүний тоо	2022	35	115	Жижиг зээлд 1 аж ахуй нэгж, 5 иргэнд 100 сая төгрөг , ахмадын санхүүгийн дэмжлэг арга хэмжээнд хамрагдсан 25 иргэнд 125 сая төгрөг, нийт 30 иргэнд 225 сая төгрөг зарцуулсан.	30
2.4.2.2	Арга хэмжээ: 310 ба түүнээс доош оноотой өрхийн хөдөлмөрийн чадвартай иргэдийг сул чөлөөтэй ажлын байранд зуучлах	2021-2024		Тухайн жилд ажлын байранд зуучилсан иргэний тоо	2022	52	52	Хүнсний эрхийн бичгийн үйлчилгээнд хамрагддаг өрхийн хөдөлмөрийн насны ажилгүй 154 иргэний судалгааг гаргаж эхний 4 сарын байдлаар 19 иргэнийг ажлын байранд зуучлаад байна.	30
2.4.2.3	Арга хэмжээ: Түр ажлын байранд иргэдийг зуучилж ажлын байртай болгох	2021-2024		Тухайн жилд ажлын байранд зуучилсан иргэний тоо	2022	400	500	Нийтийг хамарсан ажил, ногоон ажлын байр арга хэмжээгээр 41 иргэн түр ажлын байраар хангагдаж 14,7 сая төгрөгийн хөдөлмөрийн хөлс, 246,000 төгрөгийн ХАБЭА-н хэрэгсэл олгосон.	10
2.4.3	Зорилт Ахмадад ээлтэй сум, баг, байгууллага 2019 онд 24 байсныг 2024 онд 36-д хүргэнэ.	2021-2024		Ахмадад ээлтэй сум, баг, байгууллагын тоо	2022	30	33	Аймгийн Засаг даргын 2021 оны 03 сарын 09-ний А/90 тоот захирамжаар батлагдсан “Ахмад ээлтэй сум, баг, байгууллага“ шалгаруулах журмын дагуу болзол хангасан УЦУОШТ, Өндөршил, Цагаандэлгэр, Эрдэнэдалай сумдын цэцэрлэг, Эрдэнэдалай сумын Сангийн далай баг, Сайнцагаан сумын Аривжих баг шалгарч аймгийн хэмжээнд “Ахмадад ээлтэй сум, баг, байгууллага” 38 боллоо.	100

2.4.3.1	Арга хэмжээ: Ахмад настнуудыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээ, оношилгоонд тогтмол хамруулах	2021-2024		Урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээ оношилгоонд хамрагдсан ахмад настны эзлэх хувь	2022	45	50	Оны эхний 5 сарын байдлаар давхардсан тоогоор 2950 ахмадуудыг үзлэг оношилгоо хамруулж 210 ахмадад өдрийн эмчилгээ хийж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүллээ.	95
2.4.3.2	Арга хэмжээ: Ахмад настнуудыг нас, бие бялдрынх нь онцлогт тохирсон алхалт, дасгал хөдөлгөөнд хамруулах	2021-2024		Алхалт, дасгал хөдөлгөөнд хамрагдсан ахмад настны тоо	2022	1335	1385	Ахмадууд нас биеийн онцлогт тохирсон спортын төрөл софт теннис, волейболын спортыг сурталчлах зорилгоор сум бүрд софт теннис, волейболын багтай болсон нь ахмадын эрүүл мэндэд үр дүнгээ өгч байна. 1541 ахмад настан алхалт, дасгал хөдөлгөөнд тогтмол хамрагдаж 31 ахмад унадаг дугуйгаар тогтмол дасгал хөдөлгөөнд оролцож байна. Цэнгээнт бүжгийн сургалтад 112 ахмадууд хамрагдсан.	100
2.4.3.3	Арга хэмжээ: Аймгийн ахмадын спорт, урлагийн бага наадмыг зохион байгуулах	2021-2024		Бага наадамд оролцсон ахмад настны тоо	2022	135	140	Ахмадын урлагийн 8 дугаар бага наадмаа 2023 оны 05 сарын 28 -нд Мандалговь хотод зохион байгуулахаар ажлын хэсэг байгуулж, удирдамжаа батлуулж бүх сумдад хүргэж бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.	90
2.4.4	Зорилт: Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үйлчилгээг 2019 онд 51 хувь байсныг 2024 онд аймгийн нийт хүүхдийн 59 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхдийн хувь	2022	55	57	Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын чиглэлээр 6 төрлийн урьдчилан сэргийлэх, нөлөөлөл, хамгааллын хариу үйлчилгээг зохион байгуулж 1340 хүүхэд буюу нийт 16752 хүүхдийн 8%-д хүрч ажиллалаа.	30

2.4.4.1	Арга хэмжээ: Хүүхдийн өмнө үүрэг хүлээгчдийн 65-аас доошгүй хувийг чадваржуулах сургалтад хамруулах	2021-2024		Сургалтад хамрагдсан үүрэг хүлээгчдийн хувь	2022	45	55	Агентлагийн даргын 2023 оны А/33 тоот тушаалын дагуу "Нийгмийн бүлгүүдийн өмнө үүрэг хүлээгчид, салбарын албан хаагчдыг мэргэжил арга зүйгээр хангах нь" сургалтыг 2023 оны 06 дугаар сарын 26-27-ны өдрүүдэд зохион байгуулагдана. Хугацаа болоогүй.	-
2.4.4.2	Арга хэмжээ: “Бүрдийн уянга” хүүхдийн зусланд дээвэр, халуун ус, ариун цэврийн шинэ байгууламж, сагсан бөмбөг, гар бөмбөг, тоглоомын талбайг стандартын дагуу тохижуулах	2022-2023		Ашиглалтад орсон байгууламжийн тоо	2022	2	5	Төсөв шийдэгдээгүй.	-
2.4.4.3	Арга хэмжээ: Хүүхдийн паркийг стандартын дагуу орчин үеийн тоглоомтой болгох	2022-2024	ОНТ 90.8 сая	Шинээр ашиглалтад орсон тоглоомын тоо	2022	1	4	2022 онд орон нутгийн санхүүжилтээр 90,8 сая төгрөгийн үнэ бүхий 4 төрлийн 11 ширхэг тоглоомыг шинээр авч, ашиглалтад оруулсан.	100
2.4.4.4	Арга хэмжээ: Хүүхдийн паркийн гэрэлтүүлэг, гэрлэн чимэглэл шинээр хийх	2023	ОНТ 20 сая	Шинээр ашиглалтад орсон гэрэлтүүлгийн тоо	2022		84	Хүүхдийн паркт 2023 онд сум хөгжүүлэх сангаас 20 сая төгрөгийн үнэ бүхий 5 төрлийн 86 ширхэг гэрэлтүүлгийг худалдан авахаар "Мандал шилтгээн" ХХК-тай худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж, гүйцэтгэгчтэй гэрээ байгуулаад байна.	30
2.4.4.5	Арга хэмжээ: Түр хамгаалах байртай болох	2023		Түр хамгаалах байртай болсон эсэх	2022		1	Орон нутгийн хөгжлийн сангаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээнд 250,000,000 төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий “Түр хамгаалах	30

				/тийм-1, үгүй-0/				байр бий болгох” саналыг батлуулж, тендерийн сонгон шалгаруулалт явагдаж байна.	
2.4.5	<u>Зорилт:</u> Залуучуудын хөгжлийн төвөөр үйлчлүүлсэн залуучуудын дундаж хувь 2019 онд 22.3 байсныг 2024 онд 45 хувьд хүргэнэ	2021-2024		Төвөөр үйлчлүүлсэн залуучуудын хувь	2022	35	40	Залуучууд хөгжлийн төвийн үйлчилгээг 5 дугаар сарын байдлаар 2755 буюу нийт залуучуудын 20 хувьд хүргэсэн байна. Тус арга хэмжээнд 4,769,750 төгрөг зарцуулсан.	50
2.4.5.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Залуучуудад чиглэсэн төрийн үйлчилгээг нэмэгдүүлэх	2021-2024		Тухайн жилд үйлчилгээнд хамрагдсан залуучуудын тоо	2022	5000	5500	Залуучуудын хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн хүрээнд албадлагын арга хэмжээ авагдсан 6 хүүхэд, хоригдлыг суллахад бэлтгэх хөтөлбөрт хамрагдсан 2 иргэнд амьдрах ухааны модуль сургалт, архины хамааралтай 3 залуу гэр бүлд сэтгэл зүйн болон хууль эрх зүйн зөвлөгөө мэдээлэл хүргэсэн. Залуучуудыг соён гэгээрүүлэх, идэвх оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор 9 удаагийн арга хэмжээгээр 1505 иргэнд танхимын сургалт, нөлөөллийн ажил зохион байгуулсан. Цахим контент бэлтгэн байгууллагын цахим хуудас байршуулж нийт 1200 хүнд хүрсэн байна. 2023 оны 5 сарын байдлаар нийт 2705 залуучуудад хүрч ажилласан байна.	50
2.4.5.2	<u>Арга хэмжээ:</u>Залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх	2023-2024		Хуралдааны тоо	2022		2	Залуучуудын хөгжлийн салбар зөвлөлийн гишүүн байгууллагаас 2023 оны үйл төлөвлөгөөний саналыг авч нэгтгэсэн.	-
				Салбар зөвлөлийн	2022		80	Төлөвлөгөө батлагдаагүй.	

				төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн дундаж хувь					
2.4.5.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Залуучуудыг хариуцлагатай иргэн болоход нөлөөлөх үйл ажиллагааг зохион байгуулах	2022-2024	-	Тухайн жилд зохион байгуулсан үйл ажиллагааны тоо	2022	2	3	Хугацаа болоогүй	-
				Үйл ажиллагаанд хамрагдсан залуучуудын тоо	2022	150	200		
2.4.6	<u>Зорилт</u>: Иргэд, албан хаагчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн урьдчилан сэргийлэх мэдлэгийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024		Сургалт, сурталчилгааны тоо	2022	1	2	Монголын ХАБЭА-н мэргэшсэн ажилтны үндэсний нийгэмлэг (НҮ ТББ)-ийн ерөнхийлөгч (PH.D) Б.Довдонбалжир багштай хамтран Хөдөлмөрийн эрхийн маргаан таслах комисс, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн зөвлөл, хөдөлмөрийн зуучлагч, арбитр, сумдын хөдөлмөр эрхлэлт халамжийн асуудал хариуцсан мэргэжилтнүүд, ААНБ-н ХАБЭА-н ажилтан, зөвлөлийг гишүүдийг чадавхжуулах сургалтад хамруулж нийт 17 аж ахуй нэгж байгууллагуудын 60 албан хаагчид хамрагдаж хуулийн мэдлэгээ дээшлүүлж, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн олон улсын чиг хандлага, туршлага, сургамж, аймаг сумдын зөвлөлийн чиг үүрэг, анхаарах асуудлаар дэлгэрэнгүй	50

								мэдээлэл өгч арга зүйн зөвлөгөөгөөр хангаж, 7 сая төгрөг зарцуулаад байна.	
2.4.6.1	Арга хэмжээ: Ослыг тэглэе" тусгай арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	2021-2024		Арга хэмжээний тоо	2022		1	Хугацаа болоогүй.	-
2.4.6.2	Арга хэмжээ Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үзлэг зохион байгуулах	2021-2024		Зохион байгуулсан үзлэгийн тоо	2022	1	1	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамнаас ирүүлсэн албан бичгийн дагуу мэргэжлийн боловсролын байгууллагад хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн улсын үзлэг зохион байгуулах ажлын хэсэг байгуулж 2023 оны 5 дугаар сарын 23-наас 6 дугаар сарын 3-н хүртэл зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	50
2.4.7	Зорилт: Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2021-2024		Зөвлөлөөс зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	2022	3	4	Аймгийн салбар зөвлөлөөс хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн дунд бичгийн спортыг сурталчлах зорилгоор "Бичгийн аймгийн аварга шалгаруулах" тэмцээн зохион байгуулсан. Тэмцээнд 2 насны ангиллаар 14 баг тамирчин оролцож насны ангилал тус бүр 1, 2, 3 дугаар байр шалгаруулан өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар урамшуулсан. Тэмцээнд шагналт байранд шалгарсан тамирчин нийслэлийн аварга шалгаруулах тэмцээнд 4-р байр, Монголын хүүхдийн спортын VII наадам, Хан-Уул дүүргийн тэмцээнд хүрэл медаль авсан амжилтуудыг тус тус үзүүлээд байна.	25

2.4.7.1	Арга хэмжээ: Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн чуулган, спортын арга хэмжээ зохион байгуулах	2022-2024		Арга хэмжээний тоо	2022	1	1	Хугацаа болоогүй 11 сард зохион байгуулна.	-
2.4.7.2	Арга хэмжээ: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төвийг шинээр барьж ашиглалтад оруулах	2022-2024		Гүйцэтгэлийн хувь	2022	30	60	Монгол Улсын Засгийн газар, Азийн хөгжлийн банкны хамтарсан “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн оролцоог хангах, үйлчилгээг сайжруулах” төслийн хүрээнд Дундговь аймгийн Сайнцагаан суманд баригдсан Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн төвийн барилгыг хүлээн авах улсын комиссыг Дундговь аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын даргын 2022 оны "Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах комисс томилох тухай" А/57 дугаар тушаалаар байгуулж барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах комисс 2022 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдөр ажилласан. Комиссын бүрэлдэхүүнд захиалагч талаас Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, хөрөнгө оруулагч талаас Азийн хөгжлийн банкны төслийн нэгж, зураг төсөл зохиогч “ЭМ ЭС ЭЛ” ХХК-ны төлөөлөл , гүйцэтгэгч талаас Ц.Ганзориг захиралтай “Хөх хайрхан трейд" ХХК-ны төлөөлөл, ашиглагч талаас ХХҮГ болон аймгийн ЗДТГ, ГХБХБГ, ХБ-тэй иргэдийн эрх ашгийг хамгаалах төрийн бус байгууллага зэрэг барилга хүлээж авах комиссын бүрэлдэхүүн барилгыг хүлээн аваад байгаа бөгөөд одоогоор боловсон	100

								хүчний томилгоо хийгдэж үйл ажиллагаа эхлээгүй байгаа болно.	
	2.5 Үндэсний бахархал, өв соёл								
2.5	Зорилго: Иргэдийг соён гэгээрүүлэх, монгол өв соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх арга хэмжээнд хамрагдсан иргэдийн тоо 2019 онд 294454 байсныг 2024 онд 37120-оор нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	ОНТ УТ 1.5	Соёл, урлагийн арга хэмжээнд хамрагдсан иргэдийн тоо	2022	313014	322294	Соёл, урлагийн байгууллагууд монгол өв соёлыг сурталчлан таниулах 32, урлаг уран бүтээлийн чиглэлээр 12, нийт 44 арга хэмжээг зохион байгуулж 81346 иргэдэд үйлчилгээ үзүүллээ.	100
2.5.1	Зорилт: Соёл, урлагийн салбарын насжилт өндөртэй барилга байгууламжийн тоо 2020 онд 14 байгааг 2024 онд 64.2 хувиар бууруулна.	2021-2024	ОНТ, УТ 507.4	Тухайн жилд шинээр баригдаж буй барилгуудын гүйцэтгэлийн дундаж хувь	2022	70	80	Цагаандэлгэр сумын Соёлын төвийн барилгын ажлын гүйцэтгэгч Хэрмээдэй ХХК нь төсөвт өртөг 1,523.4 сая төгрөг, тайлант хугацаанд гүйцэтгэлээр 709,669.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгогдсон. Барилгын ажлын гүйцэтгэл 63 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Дэлгэрцогт сумын Соёлын төвийн барилгын ажлын гүйцэтгэгч ОДДА ХХК нь төсөвт өртөг 1,429.25 сая төгрөг, тайлант хугацаанд 780.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон. Барилгын ажил 80 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Эрдэнэдалай, Өлзийт сумдын соёлын төвийн барилга 2022 онд ашиглалтад орсноор насжилт өндөр барилга 14.3 хувиар буурсан байна.	89.3

2.5.1.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв Халхын Дуулалт Жүжгийн Театрын шинэ барилгын ажлыг үргэлжлүүлэх	2021-2024	УТ 671.7	Барилгын гүйцэтгэлийн хувь	2022	30	50	Соёлын яамнаас 2 удаа цахим хэлэлцүүлэг зохион байгуулагдсан. Хэлэлцүүлгээр ТХДЖТ барилгын ажлыг хуучин суурь дээр үргэлжлүүлэн барих, зураг төсвийг дахин шинэчлэн гаргахад шаардагдах хөрөнгө 250.0 сая төгрөгийн 50.0 сая төгрөгийг аймаг орон нутаг шийдвэрлэхээр үлдсэн төсвийг сайдын багцаас шийдвэрлүүлэхээр хэлэлцсэн.	-
2.5.1.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Сумдын Соёлын төвийг стандартад нийцүүлэн хөгжүүлэх бодлого баримталж, Цагаандэлгэр, Өлзийт, Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, Баянжаргалан, Өндөршил, Адаацаг, Гурвансайхан, Дэлгэрхангай сумдын Соёлын төвийн барилга угсралтын ажлыг дуусгаж, ашиглалтад оруулах	2021-2024	УТ 1.5	Шинээр баригдаж буй барилгуудын гүйцэтгэлийн дундаж хувь	2022	70	80	Цагаандэлгэр сумын Соёлын төвийн барилгын ажлын гүйцэтгэгч Хэрмээдэй ХХК нь төсөвт өртөг 1,523.4 сая төгрөг, тайлант хугацаанд гүйцэтгэлээр 709,669.1 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгогдсон. 1,2 давхрын дотор өрлөгийн ажил хийгдэж дууссан. Дотор засал, шаврын ажил эхлэх гэж байна. Барилгын ажлын гүйцэтгэл 63 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Дэлгэрцогт сумын Соёлын төвийн барилгын ажлын гүйцэтгэгч ОДДА ХХК нь төсөвт өртөг 1,429.25 сая төгрөг, тайлант хугацаанд 780.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон. Барилгын өрлөгийн ажил дууссан. Гадна тохижилт, дотор заслын ажил хийгдэж, гүйцэтгэл 80 хувьтай байна.	89.3
2.5.2	<u>Зорилт:</u> Соёл, урлагийн салбарын мэргэжилтэй ажилтны эзлэх хувь 2020 онд 49.4 байгааг 2024 онд 51.7 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	ОНТ, УТ 153.8	Соёл, урлагийн салбарын мэргэжилтэй ажилтны эзлэх хувь	2022	50	51.1	Соёл, урлагийн салбарын мэргэжилтэй ажилтны батлагдсан орон тоо 138 үүнээс 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар 58,6 хувь буюу 81 ажилтантай.	100

2.5.2.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Соёл, урлагийн салбарын ажилтнуудыг гадаад, дотоодын их, дээд сургуульд суралцуулан, чадавхжуулах	2021-2024	ОНТ 5.5	Гадаад, дотоодын сургалтад хамрагдсан ажилтны тоо /давхардсан тоогоор/	2022	250	300	Соёл урлагийн дээд сургуульд 1 өвийн ажилтан, Соёл урлагийн их сургуульд 1 хөгжмийн багш суралцаж байна. Мэргэжлийн чиглэлээр улс болон аймаг орон нутгаас зохион байгуулагдсан цахим болон танхимын 14 төрлийн сургалтад 19 байгууллагын давхардсан тоогоор 191 албан хаагч хамрагдлаа.	100
2.5.2.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Соёл, урлагийн салбарын ажилтнуудыг орон сууцжуулах	2022-2024	ОНТ 2.5	Орон сууцанд орох хүсэлт гаргасан ажилтнуудын шийдвэрлэлтийн хувь	2022	50	70	Орон сууцанд орох хүсэлт салбарын албан хаагчдаас ирээгүй.	100
2.5.3	<u>Зорилт</u>: Иргэдийг соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагаа 2019 онд 1431 байсныг 2024 онд 2587-д хүргэнэ.	2021-2024	ОНТ 839.5	Соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааны тоо	2022	2000	2298	Соёл, урлагийн салбарын 18 байгууллагаас цахим болон танхимын хэлбэрээр 1866 соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулж 3391 иргэн хамрагдсан. Музейн боловсролын хөтөлбөрт эрт галавын амьтан говь нутагт, Уламжлалт тоглоом наадгай VR технологиор шинжлэх ухаан танин мэдэхүйн мэдээ мэдээлэл болон дэлхийн хамгийн том амьтан, үлэг гүрвэл, Хар хориум хот, Монголын халуун рашаан, Нарны аймаг сэдвүүдийг музейн 30 ш үзмэрийг танилцуулсан.	100
2.5.3.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Үндэсний бахархлыг шингээсэн шинэ уран бүтээлүүд туурвих	2021-2021	УТ ОНТ 12.0	Шинээр туурвисан уран бүтээлийн тоо	2022	7	8	“Монгол түмнээ хүндлэн золгоё”, "Эрхэмсэг", “Хоймор дүүрэн хийморь”,“Эх түүхийг эргэцүүлэхүй” нэртэй шинээр болон шинэчилсэн 4 уран бүтээл туурвилаа. Уран	100

								бүтээлийн зардалд орон нутгийн төсвөөс 16,1 сая төгрөг зарцуулсан. Хагас жилд төлөвлөсөн үр дүнд хүрсэн.	
		2021-2024		Тухайн жилд хүүхдэд зориулсан шинэ уран бүтээлийн тоо	2022	2	2	“Болдоггүй бор өвгөн” таягт хүүхэлдэйн жүжиг, “Жангарын 12 баатрын магтаал” нийт 2 уран бүтээлийг туурвиж цахим сайтад байршуулан олон нийтэд сурталчиллаа. Орон нутгийн төсвөөс 820.000 төгрөгийг зарцууллаа.	
2.5.3.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Цэргийн ангийг түшиглэн "Үлээвэр хөгжмийн хамтлаг" байгуулах	2023	УТ ОНТ 2.0	Хөгжмийн зэвсгийн хангалтын хувь	2022		100	"Тэнгэрийн тэмдэг" хүүхдийн театрт байсан 4,500,000 төгрөгийн өртөг бүхий 10 төрлийн үлээвэр найрал хөгжмийн зэмсгийг Зэвсэгт хүчний 065-р ангийн 278-р байгууламжийн бие бүрэлдэхүүнд хүлээлгэн өгсөн.	50
				Үлээвэр хөгжмийн хамтлаг байгуулагдсан эсэх тийм-1, үгүй-0	2022		1	Орон тоо болон хөгжмийн зэмсгээр хангагдсан боловч хөгжимчин болох боловсон хүчин байхгүйн улмаас үлээвэр хөгжмийн хамтлаг байгуулагдаагүй.	
2.5.3.3	<u>Арга хэмжээ:</u> "Уяхан замбуу тивийн наран" уртын дуучид, морин хуурчдын эвент наадмыг зохион байгуулах	2023		Эвент наадмыг зохион байгуулсан эсэх тийм-1, үгүй-0	2022		1	Хугацаа болоогүй	-

			ОНТ 15.0	Шавь сургалтаар бэлтгэсэн авьяастны тоо	2022		3000	Шавь сургалтыг эхний хагас жилийн байдлаар төлөвлөсөн 1730 морин хуурч, уртын дуучдаас 1985 авьяастныг бүртгэж, сумдад сургалтыг эхлүүллээ. Үүнээс 5 дугаар сарын байдлаар нийт 724 морин хуурч, уртын дуучин хүүхдийг бүрэн бэлтгэж, цахим бичлэг хийсэн.	100
2.5.3.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Дуу хуурын өлгий нутгийн алдартан, гавьяатнуудын хөдөлмөр бүтээлийг сурталчлан, алдаршуулах	2021-2024	УТ ОНТ 12.0	Алдартан, гавьяатнуудын нэрэмжит болгон зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	2022	4	6	Зууны манлай алдарт уртын дуучин МУГЖ Ж.Дорждагвын нэрэмжит Хүүхдийн урлагийн бага наадам, МУГЖ Д.Баттөмөрийн нэрэмжит “Дуунд мөнхөрсөн нутаг”, Н.Лхагва-Очир агсны нэрэмжит Сэтгэлд мөнхөрсөн “Сийлэн бөөр" ардын болон зохиолын дууны уралдаан, 1939-1945 оны чөлөөлөх дайнд оролцож байсан ахмад дайчин Ч.Ишдовдон, Б.Зундуй нарын намтар, түүхийг харуулсан үзэсгэлэн, Сайнцагаан сумын 6, Хулд сумын 10, Өлзийт сумын 11 өвлөн уламжлагч нарын уран бүтээлийн цахим сурталчилгаа хийж нийт эхний хагас жилд 3 арга хэмжээ төлөвлөснөөс 5 арга хэмжээг зохион байгуулж, 80.6 сая төгрөг зарцуулсан.	100
2.5.3.4.1	**<u>Дэд арга хэмжээ:</u>** Уран үгсийн чуулган яруу найргийн наадам зохион байгуулах		УТ ОНТ 10.0	Яруу найргийн наадамд оролцогчдын тоо	2022		50	Хугацаа болоогүй	-
2.5.3.5.1	<u>Дэд арга хэмжээ:</u> Музейн сан хөмрөгийг насжилт	2021-2024	УТ 5.0	Баяжуулсан үзмэрийн тоо	2022	21	29	Музейн сан хөмрөгт хандиваар 5, цуглуулгаар 2, нийт 7 дэсийн 7 үзмэр нийт 27 ш үзмэрийг сан хөмрөгт	70

	өндөртэй эртний үзмэрүүдээр баяжуулах							баяжуулалт хийсэн. Гавьяат багш Цэвээнравдан багшид хадгалагдаж байсан дээд язгууртан хэрэглэж байсан шүүгээтэй, хуучин хятад бичигтэй толь, төв халх хийцийн уран дархнуудын бүтээлүүдийг сан хөмрөгийн баяжилтад судалж байна.	
2.5.3.6	Арга хэмжээ: Сумдын түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалуудыг сумын гэрээт хамгаалагчтай болгох	2021-2024		Сумдын гэрээт хамгаалагчдын тоо	2022	30	30	15 сумын улс аймаг, орон нутгийн хамгаалалттай 408 дурсгалт газрыг 197 малчинтай сайн дурын гэрээ байгуулсан.	100
2.5.3.7	Арга хэмжээ: Төвд номын фондыг шинээр үүсгэн байгуулах	2021-2024	ОНТ 3.0	Баяжуулсан Төвд номын тоо	2022	50	185	Хугацаа болоогүй	-
2.5.3.8	Арга хэмжээ: "Бүрдийн уянга" хүүхдийн зусланг түшиглэн "Ардын зан үйл-амьдрах арга ухаан" хөтөлбөрт сургалтыг зохион байгуулна.	2021-2024	ОНТ 2.0	Тухайн жилд зохион байгуулсан сургалтын тоо	2022	4	4	Бүрдийн уянга хүүхдийн зусланд 3 дугаар ээлж буюу 7 дугаар сард амралтын хүүхдүүдийг хүлээн авч үйл ажиллагааг Соёл урлагийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулахаар төлөвлөн "Ардын зан үйл амьдрах арга ухаан" хөтөлбөрийг 5-н төрлөөр боловсруулан 850.000 төгрөгийн төсвийг хийгээд байна.	-
		2021-2024	ОНТ 1.0	Тухайн жилд хөтөлбөрт сургалтад хамрагдсан хүүхдийн тоо	2022	400	400	Хугацаа болоогүй	

2.5.3.9	<u>Арга хэмжээ:</u> Хэрэглэгчдийн эрх ашгийг дээдлэх "Ирээдүйн соёлтой үйлчлүүлэгч" төслийг сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийн дунд зохион байгуулж, Монгол өв соёл, ардын уламжлалт урлагаа сурталчлан таниулна.	2021-2024	ОНТ 2.0	Зохион байгуулсан сургалтын тоо	2022	18	19	Дэлхийн хамгийн том амьтан", "Нарны аймаг", "Шагай хамах", "Танграм" тоглоом, "Монгол бахархал-өв соёл", "Музейн нээлттэй өдрүүд", "Баримтын үнэ цэнэ-өв соёл" үзэсгэлэн сурталчилгаа, "Уран зургийн үзэсгэлэн", "Музейн шилдэг 30 үзмэр" үзэсгэлэн, монгол өв соёл, ардын уламжлалт урлаг чиглэлээр уртын дуу, морин хуур, монгол бүжиг, хөөмийн сэдэвт сургалтуудыг хагас жилд төлөвлөсөн 10 сургалт сурталчилгаанаас хэрэгжсэн нийт 13 үзэсгэлэн сурталчилгаа, сургалтыг ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд танхимаар VR, AR технологи ашиглан зохион байгуулсан.	97
		2021-2024		Хамрагдсан хүүхдийн тоо	2022	3500	4500	Хүүхдүүдийн дунд зохион байгуулсан үзэсгэлэн сурталчилгаа, сургалтад хагас жилийн байдлаар 2119 хүүхэд хамрагдсан.	
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО									
3	<u>Зорилго:</u> Аймгийн ДНБ 2019 онд 383383.01 сая төгрөг байгааг 2024 онд 513134.61 сая төгрөгт хүргэнэ.	2021-2024		ДНБ-ний өсөлт (сая.төг)	2022	448258.8	480696.71	Хугацаа болоогүй.	-
3.1 Санхүү, төсвийн зохицуулалт									

3.1.	Зорилго: Татварын бүх төрлийн үйлчилгээг цахимжуулах замаар татвар төлөгч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад жигд хүртээмжтэй хүргэж, татварын орлогын бааз 2020 онд 7697110.4 мянган төгрөг байсныг жил бүр 2 хувиар нэмэгдүүлж, 2024 онд 8331600.0 мянган төгрөгт хүргэнэ.	2021-2024		Татварын орлогын баазыг нэмэгдүүлсэн дүн (мян.төг)	2022	8008074	8168235.1	Татвар төлөгчид 100 хувь цахимаар татвар төлж байгаа бөгөөд 2023 оны эхний 4 сарын байдлаар 2.769.087,1 мянган төгрөгийн орлогын төлөвлөгөө биелүүлэхээс 3.750.556,5 мянган төгрөгийн татварын орлогыг бүрдүүлсэн байна. Төлөвлөгөөний биелэлт 135.4 хувь байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.1 хувиар нэмэгдэж зорилтот түвшин хангасан.	100
3.1.1	Зорилт: Татварын тайлагналт, хураалтын үйл ажиллагааны цахимжуулалт 2020 онд 93.9 хувь байсныг 2024 онд 100 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Татварын тайлагналт, хураалтын үйл ажиллагааг цахимжуулсан хувь	2022	96	98	Татварын бүх төрлийн тайланг цахимаар хүлээн авч татварын хураалтын түвшин 96 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.	95
3.1.1.1	Арга хэмжээ: Татварын тайлан буюу цахимаар ирүүлбэл зохих тайлангийн хувийг нэмэгдүүлэх	2021-2024		Цахимаар ирүүлсэн тайлангийн хувь	2022	88	91	Татвар төлөгчийн татварын тайланг 100 хувь цахимаар хүлээн авч байна. Үүнээс: 1.Суутган-1 татварын тайлан 1124 татвар төлөгч ирүүлэхээс 948 нь буюу 84.3 хувь , 2. Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар суутган төлөгчийн 856 тайлан хүлээн авахаас 855 тайлан хүлээн авч 99.8 хувь, 3.Дотоодын архины онцгой албан татварын 3 тайлан хүлээн авахаас 3 тайлан хүлээн авч 100 хувь 4. Ашигт малтмал нөөц ашигласны төлбөрийн тайлан 57 тайлан хүлээн авахаас 53 тайлан хүлээн авч 92.9 хувь,	100

								5. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн 19 тайлан хүлээн авахаас 19 тайлан хүлээн авч 100 хувьтай. Тайлант жилд нийт 2059 тайлан хүлээн авахаас 1878 тайлан хүлээн авч 91.2 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.	
3.1.1.2	Арга хэмжээ: Улс, орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг жил бүр 100 хувь биелүүлэх	2021-2024		Төсвийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	2022	100	100	2023 оны эхний 4 сарын байдлаар төсвийн орлогын төлөвлөгөө 2769087,1 мянган төгрөг биелүүлэхээс 3750556,5 мянган төгрөг төвлөрч 135,4 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. 1. Улсын төсвийн орлого 616818,1 мянган төгрөгийн төлөвлөгөөтэйгөөс 870519,8 мянган төгрөг төвлөрч 141,1 хувь 2. Аймгийн төсвийн орлого 176674.0 мянган төгрөгийн төлөвлөгөөтэйгөөс 425568.1 мянган төгрөг төвлөрч 240 хувь 3. Сумын төсвийн орлого 2175595,0 мянган төгрөгийн төлөвлөгөөтэйгөөс 2424511,9 мянган төгрөг төвлөрч 111,4 хувьтай.	100
3.1.1.3	Арга хэмжээ: Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, иргэнийг орон нутагт бүртгэлжүүлэн, татварын үйлчилгээг саадгүй хүргэж татварын бааз суурийг өсгөх	2021-2024		Татвар төлөгчийн тоо	2022	40022	40822	2023 оны 1-р улиралд шинээр 53 хуулийн этгээд, 456 иргэн бүртгэгдэж нийт 40531 татвар төлөгч бүртгэлтэй байна. Нийт 3 хувь өссөн байна.	100
3.1.2	Зорилт: Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ,	2021-2024	-	Орон нутгийн ААН-ийн эзлэх хувь	2022	35	40	2023 онд улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 17,2 тэрбум төгрөгийн 56 бараа, ажил,	10

	худалдан авах ажиллагааг иргэд, олон нийтэд ил тод, нээлттэй болгож, худалдан авалтад орон нутгийн аж ахуйн нэгжийн эзлэх хувь 2020 онд 30 байсныг 2024 онд 40 хувьд хүргэнэ.							үйлчилгээний төсөл, арга хэмжээг худалдан авахаар төлөвлөсөн бөгөөд хагас жилийн байдлаар үүнээс тендер шалгаруулалтаас 2, шууд худалдан авалтаас 1, нийт 3 төсөл арга хэмжээг буюу орон нутгийн аж ахуйн нэгжийг сонгож гэрээ байгуулсан байна.	
3.1.2.1	Арга хэмжээ: Зарлагдсан тендерийн урилга, үр дүнгийн мэдээллийг аймгийн вэбсайт болон пейж хуудсаар тухай бүр мэдээлэх	2021-2024	-	Нийт зарлагдсан тендерээс вэбсайт болон пейж хуудсанд урилга, үр дүнг нийтэлсэн тендерийн эзлэх хувь	2022	100	100	2023 оны 5 дугаар сарын байдлаар зарлагдсан 41 тендер шалгаруулалтыг 100 хувь цахим хэлбэрээр зарлан зохион байгуулж урилга болон үр дүнг tender.gov.mn, dundgovi.gov.mn, газрын пэйж хуудсаар тухай бүр олон нийтэд хүргэн ажиллаж байна.	100
3.1.2.2	Арга хэмжээ: Төрийн худалдан авах ажиллагааны үнэлгээний хорооны гишүүдийг чадавхжуулах	2021-2024		А3 сертификаттай иргэдийн нөөц бүрдүүлэх сургалтын тоо	2022	1	2	Худалдан авах ажиллагааны А3 сертификаттай иргэдийн нөөц бүрдүүлэх сургалтыг 2023 оны 05 сарын 27-31-ны өдрүүдэд зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	50
		2021-2024		А3 сертификат эзэмшигчийн иргэдийн тоо	2022	130	140	Худалдан авах ажиллагааны А3 сертификаттай иргэдийн тоо 2023 оны 5 сарын байдлаар аймгийн хэмжээнд 214 иргэн болгож нэмэгдүүлээд байна.	

3.1.3	Зорилт: Төсвийн төлөвлөлт, хэрэгжилтийг нэгдсэн удирдлагаар хангаж төсвийн ил тод байдал, сахилга батыг сайжруулж, шилэн дансны хэрэгжилт 2020 онд 91.3 байсныг 2024 онд 98 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Шилэн дансны хэрэгжилтийн дундаж хувь	2022	95	96	2023 оны 1-р улирлын байдлаар шинэчилсэн Шилэн дансны системээр орон нутгийн болон төсвийн байгууллага, ОНӨҮГ-ийн 142 байгууллага тогтоосон хугацаанд байршуулах нийт 6700 мэдээллээс 92,8 хувь буюу 6218 мэдээллийг хугацаанд нь 2,9 хувь буюу 197 мэдээллийг хугацаа хожимдуулан цахим сүлжээнд байршуулан мэдээлж, нийт мэдээлэх мэдээний гүйцэтгэл 95.7 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжсэн.	95
3.1.3.1	Арга хэмжээ: Эрсдэлд суурилсан дотоод аудитыг бэхжүүлж, төлөвлөгөөний дагуу орон нутгийн төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит, санхүүгийн хяналт шалгалтыг зохион байгуулах	2021 - 2024		Хяналт, шалгалт хийсэн тоо	2022	80	70	Засаг даргаар батлуулсан 2023 оны хяналт, шалгалтын төлөвлөгөө, нэгдсэн удирдамжаар нийт 71 нэгж, байгууллага шалгахаар батлуулж, эхний хагас жилээр төлөвлөгөөт 39 нэгж байгууллага, төлөвлөгөөт бус 2 нэгж байгууллага нийт 41 нэгжид хяналт шалгалтыг хийж шалгалтын тайланг бэлтгэн танилцуулсан. Үүнээс 10 нэгж байгууллагад дотоод аудит, 31 нэгж байгууллагад санхүүгийн хяналт шалгалт хийгдсэн байна.	100
				Мэргэшсэн дотоод аудиторын тоо	2022	1	2	Байгууллагын сургалтын төлөвлөгөөнд 2 албан хаагчийг дотоод аудитораар сургахаар тусгаж, сургалтад 6 дугаар сард хамрагдахаар төлөвлөсөн.	70

				Зөвлөмжийн хэрэгжилтийн хувь	2022	86	88	2023 оны 5 дугаар сарын байдлаар шалгалтад хамрагдсан 7 байгууллага нэгж, өмнөх оны 2 байгууллага нийт 9 байгууллага нэгжийн 59 зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцоход хугацаандаа ирүүлсэн 3 нэгж байгууллага, 1 байгууллага хугацаа хоцроож хэрэгжилт ирүүлсэн байна. Зөвлөмжийн хэрэгжилт 86.8 хувьтай.	90
3.1.3.2.	<u>Арга хэмжээ:</u> Төсөв захирагч нарыг чадавхжуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулах	2021 - 2024		Тухайн жилд зохион байгуулах сургалтын тоо	2022	6	7	Хугацаа болоогүй.	-
3.1.3.3	<u>Арга хэмжээ</u>: Төсвийн төлөвлөлт, хэрэгжилтийг зохион байгуулж төрийн сангийн төлбөр тооцоог үе шаттайгаар цахимжуулах	2021 - 2024		Цахимжуулсан байгууллагын тоо	2022	10	136	Төрийн сангийн удирдлагын цахим системийг нийт 169 байгууллагад нэвтрүүлж төлбөр тооцоог цахимаар гүйцэтгэж байна.	100
	3.2 Уул уурхай, хүнд үйлдвэр								
3.2.1	<u>Зорилт:</u> Хариуцлагатай уул уурхайг хөгжүүлж, уул уурхайн олборлох үйлдвэрлэлийн салбарын ДНБ 2019 онд 647.5 сая төгрөг байгааг 2024 онд 2,648.0 сая төгрөгт хүргэнэ.	2021-2024		Олборлох үйлдвэрлэлийн ДНБ-ний хэмжээ (сая.төг)	2022	1647.5	2147.5	Уул уурхайн олборлолт 2022 оны 4 дүгээр сард 3681.8 сая төгрөг байснаас 2023 оны 4 дүгээр сард 8047.6 сая төгрөг болж 218.6 хувиар өссөн байна. Боловсруулах үйлдвэрлэл 504.6 сая төгрөгөөс 612.1 сая төгрөг болж 231.4 хувиар өссөн байна.	100
3.2.1.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүдтэй байгуулсан нийгмийн хариуцлагын	2021-2024		Хамтран ажиллах гэрээний тоо	2022	10	15	Аймгийн хэмжээнд ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий 121 талбай байгаагаас үйл ажиллагаа явуулахаар Байгаль	-

	гэрээ 2020 онд 2 байсныг 2024 онд 18 болгон нэмэгдүүлнэ.							орчны менежментийн төлөвлөгөө батлуулсан 6 ААН байна. Уул уурхайн аж ахуй нэгж, аймаг, сум гэсэн гурвалсан гэрээг байгуулахаар гэрээний төсийг боловсруулан ажиллаж одоогоор 3 ААН 2023 оны хамтран ажиллах гэрээ байгуулахаар гэрээний төслөө хянуулан, саналаа ирүүлээд байна. Мөн ирэх 6 дугаар сарын 23-нд уул уурхайн үйл ажиллагаа эрхлэгч компаниудын чуулганыг зохион байгуулахаар бэлтгэл хангган ажиллаж байгаа бөгөөд тус чуулганы үеэр ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий ААН-тэй гурвалсан гэрээг байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	
3.2.1.2	Арга хэмжээ: Салхитын мөнгөний ордыг ашиглахад орон нутгийн зүгээс дэмжиж, ордын тодорхой хувийг орон нутагт эзэмших асуудлыг Засгийн газар, Улсын Их Хуралд тавьж шийдвэрлүүлэх	2021-2024		Орон нутгаас ажиллаж буй иргэдийн тоо	2022	60	63	2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар “Эрдэнэс силвэр ресурс” ХХК-д орон нутгаас 66 хүнийг ажлын байраар хангаан ажиллаж байна.	100
		2023-2024		Орон нутгийн эзэмшилтэй болсон эсэх (Тийм-1, үгүй-0)	2022	-	1	Одоогоор шийдвэр гараагүй.	-
3.2.1.3	Арга хэмжээ: Уул уурхайн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийн нийгмийн хариуцлагыг дээшлүүлж, "Дундговь аймгийн хөгжлийг дэмжих сан" байгуулах	2021-2024		Хөрөнгө оруулалтын хэмжээ (сая.төг)	2022	-	500.0	Уул уурхайн аж ахуй нэгжтэй нийгмийн хариуцлагын хүрээнд орон нутагтай хамтран ажиллах гурвалсан гэрээгээр ажиллаж байгаа бөгөөд энэ оноос Төсвийн тухай хуулийн дагуу аймгийн ОНХСанд төвлөрүүлэхээр тусгагдсан. Одоогоор төвлөрсөн мөнгөн дүн байхгүй.	-

3.2.1.4	Арга хэмжээ: Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчдийн үйл ажиллагаанд жилд 2-оос доошгүй удаа нутгийн захиргааны болон хууль хяналтын байгууллагуудын нэгдсэн шалгалт явуулж, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж тодорхой ажил зохион байгуулах	2021-2024		Нэгдсэн хяналт шалгалтын тоо	2022	1	5	Аймгийн засаг даргын захирамжаар ХБТХОХ-ын геологи уул уурхайн хяналтын ахлах байцаагчаар ахлуулсан ажлын хэсэг удирдамж, маршрутын дагуу 6 дугаар сарын 22-ны өдрөөс эхлэн ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий 39 талбайд нэгдсэн хяналт шалгалт хийхээр төлөвлөн бэлтгэл хангаж ажиллаж байна.	-
3.2.1.5	Арга хэмжээ: Дэлгэрхангай сумын Тарагтын гөлтгөнийн уурхайг түшиглэн гипсэн хавтангийн үйлдвэрийн ТЭЗҮ боловсруулах	2023		ТЭЗҮ боловсруулсан эсэх (тийм-1, үгүй-0)	2022		1	Хугацаа болоогүй.	-
3.3 Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэр									
3.3	Зорилго: 2020 онд гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэгцээний 37.84 хувийг орон нутгийн үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүнээр хангаж байсныг 2024 онд 56-аас доошгүй хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Хангалтын хувь	2022	42.71	45.34	Орон нутгийн үйлдвэрлэлээр гурилан бүтээгдэхүүн- 94,7 тонныг үйлдвэрлэж – 4,0 хувийг, бууз банш-4,4 тонныг үйлдвэрлэж -0,2 хувийг, Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн –1,1 мян.л-ийг үйлдвэрлэж 0,04 хувийг, өндөг -38,4 тонныг үйлдвэрлэж 14 хувийг зах зээлд иргэдийн хэрэгцээнд нийлүүлж дээрх бүтээгдэхүүнээр нийт 18,2 хувийг хангасан байна.	40

3.3.1.	Зорилт: Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2019 онд 221,279.85 сая төгрөг байсныг 2024 онд 294,221.45 сая.төгрөгт хүргэнэ.	2021-2024	-	Бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт (сая.төг)	2022	257750.6	275986.1	Хугацаа болоогүй	
3.3.1.1	Арга хэмжээ: Дундговийн мах арга хэмжээг хэрэгжүүлж сумдад мал, төхөөрөх, мах боловсруулах үйлдвэр байгуулах	2021-2024		Үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн махны хэмжээ (тонн)	2022	2	2.5	Хугацаа болоогүй	-
				Шинээр байгуулагдсан мал төхөөрөх жижиг үйлдвэрийн тоо	2022	9	12	УИХ-ын 36 дугаар тогтоолын дагуу хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдахаар Сайнцагаан сумын “Таанын тансаг” ХХК нь “мал төхөөрөх мах ангилж савлах үйлдвэр” шинээр байгуулах, “Их хайрхан мандал” ХХК нь “мал төхөөрөх бойны цэг”-ээ стандарт, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцүүлэн өргөтгөн засварлахаар хүсэлт өгсний дагуу ХХААХҮЯамны ХҮБХЗохицуулах газарт мэдээллийг хүргэж улмаар аймгийн арилжааны банкуудад дээрх ААН-ийн мэдээлэл нь ирж судлагдаж байна.	
3.3.1.2	Арга хэмжээ: Хүн амын өвөл, хавар, зуны хэрэгцээний махны нөөцийг бүрдүүлж махны хангамж, үнийн тогтвортой байдлыг хангах	2021-2024		Тухайн жилд нөөцөлсөн махны хэмжээ (тонн)	2022	100	100	Орон нутгийн хүн амын хавар зуны улирлын махны хэрэгцээг хангах, үнийг тогтвортой байлгах зорилгоор Сайнцагаан сумын махны худалдаа эрхлэгч ААН “Номгон рашаан” ХХК, иргэн Дэмчигбаатар, Мөнхбат нар нийт -93,0 тн махыг зориулалтын	90

								хөргүүртэй агуулахад нөөцөлж хүн амын хэрэгцээнд нийлүүлж байна. 5 дугаар сарын байдлаар хонь-0,5 тн, ямаа-1,5 тн мах нөөцөд байна.	
3.3.1.3	Арга хэмжээ: “Дундговь үйлдвэрлэл” арга хэмжээг хэрэгжүүлж орон нутгийн онцлогтой брэнд бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэн дотоод, гадаадын зах зээлд нийлүүлэх хоршоодыг сум бүрд байгуулах	2021-2024	-	Байгуулагдсан хоршоодын тоо	2022	9	12	ХХААХҮЯамны харьяа Жижиг, дунд үйлдвэрийн газартай хамтран Бизнес эрхлэгч нарт хоршоо хөгжүүлэх сан болон хоршооны тухай ерөнхий ойлголтын сургалтыг 4 удаа 173 иргэнд зохион байгуулсан. Одоогоор байгуулагдсан хоршоо байхгүй байна.	-
3.3.1.4	Арга хэмжээ: Эдийн засгийн үр ашиг бүхий ажлын байр шинээр бий болгох инновацад суурилсан жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн бодлогоор дэмжих	2021-2024		Шинээр байгуулагдсан тоо	2022	5	5	ХХААХҮЯамны харьяа Жижиг, дунд үйлдвэрийн газар, BEST хөтөлбөр, Монгол банк бусад төслүүдтэй хамтран бизнес эрхлэгч нарын санхүүгийн мэдлэгийг дээшлүүлэх, төсөл хэрхэн бичих сургалтыг 6 удаа 268 иргэнд зохион байгуулсан. Сургалтад хамрагдсан иргэдээс 19 ААН төсөл нийт 2,1 тэрбум төгрөгийн хүсэлт ирсэн. Жижиг, дунд үйлдвэрийн газраас ирүүлсэн удирдамжийн дагуу 19 төслийн иж бүрдлийг шалгаж журмын шаардлага хангасан 14 аж ахуйн нэгжийг дараагийн шатанд шилжүүлсэн. Журмын шаардлага хангасан болон хангаагүй аж ахуйн нэгжийн бүртгэлтэй утасны дугаарт мэдэгдэл илгээсэн. Төсөл шалгаруулалт эцсийн байдлаар шийдэгдэх хугацаа болоогүй.	40

				Хөрөнгийн хэмжээ сая.төг	2022	160	160	2,1 тэрбум төгрөгийн хүсэлт ирсэн. Одоогийн байдлаар төсөл сонгон шалгаруулалт явагдаагүй байна.	
				Ажлын байрны тоо	2022	9	9	Журмын шаардлага хангасан 14 аж ахуйн нэгжийг дараагийн шатанд шилжүүлсэн. Одоогийн байдлаар шинээр бий болсон ажлын байр гараагүй байна.	
3.3.1.6	Арга хэмжээ: Нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч малчин өрхийн тоог нэмэгдүүлэх.	2021-2024		Малчин өрхийн тоо	2022	5	6	Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас олгох хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдахаар эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэхээр 2 ААН хүсэлтээ ирүүлж төслийн нарийвчилсан шатны судалгаа хийгдэж дууссан боловч одоогийн байдлаар дүн нь гараагүй байна.	40
3.3.1.7	Арга хэмжээ: Ноос, ноолуур, арьс ширний анхан шатны үйлдвэр, цехийг байгуулах	2021-2024		байгуулагдсан үйлдвэр цехийн тоо	2022	5	6	Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангаас олгох хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдахаар арьс ширний үйлдвэрлэл эрхлэхээр 1 ААН хүсэлт ирсэн. Төсөл нарийвчилсан шатны судалгаа хийгдэж дууссан одоогийн байдлаар дүн нь гараагүй байна.	40
3.3.1.8	Арга хэмжээ: Хамгаалагдсан хөрсний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж хүн амыг жилийн турш шинэ ургацын нарийн ногоогоор тасралтгүй хангах	2021-2024	Хувийн хэвшил-19,5	Өвлийн хүлэмжийн тоо	2022	1	1	Аймгийн хэмжээнд энэ онд өвлийн 6 ш хүлэмжид буюу 1780 м2 талбайд тариалалт хийсэн байна. Шинээр өвлийн хүлэмж барихаар жижиг дунд үйлдвэрийн хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдахаар Сайнцагаан сумын 1 ААН хүлэмжийн аж ахуйн чиглэлээр 229,5 сая төгрөгийн санхүүжилттэй төслийг боловсруулан ЖДҮ-ийн газарт хүргүүлээд байна.	100

				Хүлэмжийн тариалсан талбай (м2)	2022	1780	1900	Өвлийн нарлаг хүлэмжийн 1780 м.кв талбайд тариалалт хийгдэж бүрэн хүчин чадлаар 100 хувь ашиглаж байна.	
				Хураан авах ургац хэмжээ (тн)	2022	7.1	9.1	Одоогоор өргөст хэмх 1360 тн, хулуу 600 тн ургацыг тус тус хурааж нийт 1960 тн орон нутгийн зах зээлд нийлүүлээд байна.	
3.3.1.8.1	Арга хэмжээ: Сайнцагаан сумд байгуулагдсан "Өвлийн нарлаг хүлэмж"-ийг бүрэн хүчин чадлаар нь ажиллуулж хүн амын хүнсний нарийн ногооны хэрэгцээг тасралтгүй хангах	2021-2024		Ашиглалтын хувь	2022	75	85	1200 м.кв өвлийн нарлаг хүлэмжийн ашиглалтыг 100 хувь бүрэн хүчин чадлаар нь ашиглаж байна.	100
		2021-2024		хураан авсан ургацын хэмжээ(тн)	2022	5.8	7.3	Нийт 1960 тн ургацыг орон нутгийн зах зээлд нийлүүлээд байна.	
3.3.1.9	Арга хэмжээ: Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг бизнес инкубацын үйлчилгээгээр бойжуулж, томруулах	2021-2024	ОНТ 542.6 сая	Бойжуулсан бизнес эрхлэгчийн тоо	2022	60	72	Бизнес эрхлэгч нарын таатай орчин бүрдүүлэх зорилгоор "Бизнесийн хөгжлийг дэмжих төв"- ийг ашиглалтад хүлээн авсан. Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн барилгад 2016 оноос хойш үйл ажиллагаа явуулаагүй засвар үйлчилгээ хийгдээгүйн улмаас инженерийн шугам сүлжээ нь хөлдөж хагарсан, дээвэр нь элэгдэж муудсан, хаалга цонх хагарч гэмтэн бүрэн бүтэн байдал нь алдагдсан төрийн өмчийн барилгыг засаж сайжруулан ашиглалтад оруулж, хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулж жижиг дунд	100

								бизнес эрхлэгчдэд түрээс төлбөргүйгээр, ашиглалтын зардлыг хариуцуулан ашиглуулах “Бизнес хөгжлийг дэмжих төв” болгон ажиллуулахаар барилгын засварын ажлыг гүйцэтгээд байна. Дундговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газраас тус ажлыг захиалж, зураг төслийг "Төсөв төсөл" ХХК гүйцэтгэсэн бол барилгын засварын ажлыг "Ашид бьюлдинг" ХХК аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн 542,6 сая төгрөгийн санхүүжилтээр 100 хувь гүйцэтгэсэн. Уг барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах комисс 3 сарын 21-ний өдөр ажиллаж, комиссын нийт гишүүдийн үүрэг даалгаврын биелэлтээр ашиглалтад орсон. Одоогоор бизнес хөгжлийн төвд үйлдвэрлэл эрхэлдэг 20 бизнес эрхлэгчийг сонгон шалгаруулж оруулсан.	
3.3.2.	<u>Зорилт:</u> Малын тоог чанарт шилжүүлж биотехнологийн ололтыг 2024 онд 2300 малд шинээр нэвтрүүлж малын хаврын амьдын жинг 3-5 хувиар нэмэгдүүлнэ	2021-2024		шинээр хамрагдсан малын тоо	2022	500	700	Технологит хугацаа болоогүй 9-11 сард хийгдэнэ	-
		2021-2024		Малын амьдын жингийн өсөлт хувь	2022	2	3	Технологит хугацаа болоогүй 10-11 сард хийгдэнэ	
3.3.2.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Сайнцагаан омгийн хонинд зохиомол хээлтүүлэг хийх	2021-2024		хээлтүүлсэн малын тоо	2022	1300	1350	Технологит хугацаа болоогүй 11 сард хийгдэнэ.	-

3.3.2.2	Арга хэмжээ: Олдохын хүрэн бор тэмээний тоог өсгөх замаар сумдад сайжруулагчаар ашиглах	2021-2024		Сайжрагдсан тэмээний тоо	2022	650	720	Олдохын хүрэн бор омгийн тэмээг өсгөх зорилгоор 17 өсвөр буурыг 250 ингэнд сайжруулагчаар ашигласан.	100
3.3.2.3	Арга хэмжээ: Малын удмын сангийн үндэсний төвийн гений санд омгоор баталгаажсан Өндөршил адуу, Сайнцагаан хонины үрийг хадгалах	2022-2023		Тухайн жилд гений санд хадгалсан үрийн тун	2022	500	300	Өндөр шил омгийн адуунаас үр авхуулах ажлын Малын удмын сангийн төвтэй хамтран 6-7 сард зохион байгуулна.	-
3.3.2.4	Арга хэмжээ: Аймгийн хэмжээнд үхэр сүргийн тоо, ашиг шимийг нэмэгдүүлэх	2021-2024		ашиг шим нь нэмэгдсэн үхэр сүргийн тоо	2022		140	Дорнод монголын мухар улаан үүлдрийн 10 өсвөр хээлтүүлэгчийг Баянжаргалан сумын 150 үнээнд сайжруулагчаар, Сэлэнгэ үүлдрийн үхрийн гүн хөлдөөсөн үрээр Луус суманд зохиомол хээлтүүлгийг 15 үнээнд хийсэн бөгөөд төлөлт одоогоор 70 хувьтай 110 тугал бойжиж байна.	70
3.3.2.5	Арга хэмжээ: Баянжаргалан сумын үхэр сүргийг "Дорнод монголын мухар улаан" үүлдрээр сайжруулах	2021-2024		Тухайн жилд сайжрагдсан үхрийн тоо	2022		10	Махны чиглэлийн Дорнод монголын мухар улаан бухан бяруут 6-7 сард авахаар төлөвлөж байгаа ч Дорнод аймагт үхрийн гоц халдварт товруутах өвчин гарсан тул байдлыг ажиглаж байна.	-
3.3.2.7	Арга хэмжээ: Жилд 20-оос доошгүй стандартын шаардлага хангасан бух бойжуулж үхэр сүргийг үе шаттайгаар сайжруулах	2021-2024		Бойжуулсан бухын тоо	2022	1004	1024	Үхэр сүргийг өсгөн үржүүлэх, орон нутгийн нөөц бололцоонд тулгуурлан 8-н суманд стандартын шаардлага хангасан 17 бухан бяруу бойжуулж байна.	70

3.3.2.8	Арга хэмжээ: Стандартын шаардлага хангасан цөм сүргийн ангийн хээлтэгч, хээлтүүлэгчийг ээмэгжүүлэн бүртгэж, мэдээллийн нэгдсэн санд хамруулах	2021-2024		ээмэгжүүлж бүртгэлжүүлсэн малын тоо мян	2022	96	100	10 дугаар сарын 10-наас мал ээмэгжүүлэх технологит хугацаа эхэлнэ.	-
3.3.3.	Зорилт: Нийт 7.4 сая га бэлчээрийн талбайн 70 хувьд бэлчээрийн даац 3 дахин илүү хэтрэлттэй байгаагийн 26 га талбайг 2024 гэхэд нөхөн сэргээнэ.	2021-2024		Тухайн жилд сэргээсэн талбайн хэмжээ (га)	2022	6	7	Бэлчээр хамгаалах өдрийг тохиолдуулан ХХААХҮСайдын А/143 дугаар тушаал, аймгийн Засаг даргын А/218 дугаар захирамжаар Адаацаг,Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, Дэрэн, Цагаандэлгэр, Говь-Угтаал, Сайнцагаан, сумдын 10,0 мянган га бэлчээрийн талбайд 20 тн бактержуулсан будааг байгаль орчинд халгүй аргаар тэмцэх ажлыг зохион байгуулсан. Ургамал хамгаалал эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн эрдэмтэн судлаачид сумдад ажиллаж явцын хяналт хийж зааварчилгаа өгч ажилласан.	40
3.3.3.1	Арга хэмжээ: Олон дахин хэтэрсэн болон талхлагдсан бэлчээрт олон наст ургамал цацах, тариалах, өнжөөж сэлгэж нөхөн сэргээх	2021-2024		Нөхөн сэргээгдсэн талбайн хэмжээ (га)	2022	11	18	Тэжээлийн ургамал тариалах технологит хугацаа 6 дугаар сард хийгдэнэ.	-
3.3.3.3	Арга хэмжээ: Айл өрхүүдийг өвөлжөө, хаваржааны эзэмшил газрын дэргэд нөөц бэлчээртэй болгох зорилгоор хашиж	2021-2024	-	Хамгаалсан талбайн хэмжээ (мян/га)	2022	278	285	Өвөлжөө, хаваржааны доорх газарт бэлчээр хашиж, хамгаалах технологит хугацаа 6-9 сарын хооронд хийгдэнэ.	-

	хамгаалж талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх								
3.3.3.4	Арга хэмжээ: Бэлчээрийн хортон мэрэгч амьтан, шавжтай байгаль орчин, хүн, малд халгүй технологи ашиглан тэмцэх ажлыг зохион байгуулах	2021-2024		Тэмцсэн талбайн хэмжээ (мян/га)	2022	160	190	ХХААХҮСайдын 03 дугаар сарын А/143 тушаал, аймгийн Засаг даргын А/218 тоот захирамжаар Адаацаг, Эрдэнэдалай, Дэлгэрцогт, Дэрэн, Цагаандэлгэр, Говь-Угтаал, Сайнцагаан, сумдад 20 тн бактержуулсан будааг байгальд халгүй аргаар тэмцэх ажлыг 10,0 мянган га бэлчээрт технологит хугацаанд нь тэмцэх ажлыг зохион байгуулсан.	100
3.3.3.5	Арга хэмжээ: Малын бэлчээрийн талбайг гүн өрмийн худаг болон энгийн уурхайн худгаар усжуулж, сэргээгдэх эрчим хүчийг ашиглах	2021-2024		Тухайн жилд шинээр гаргах худгийн тоо	2022	3	3	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Баянжаргалан, Говь-Угтаал, Цагаандэлгэр сумдад 5 гүн өрмийн худаг гаргахаас 4 цооног гаргаж үлдэгдэл ажлын гүйцэтгэлийг 5 дугаар сарын 20-ны өдрөөс эхлэн гэрээний дагуу гүйцэтгэхээр болсон.	70
3.3.4	Зорилт: 2020 онд мал, амьтны халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тарилгад 650 мянган толгой мал хамруулсныг 2024 онд 200 мянган толгой мал болгож вакцингүй эрүүл малын эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	УТ 221,1	Хамруулсан малын тоо (мян/төл)	2022	17088	18103.0	2022 онд аймгийн хэмжээнд мал, амьтны халдварт дуут халдвар, галзуу өвчнүүдийн гаралт бүртгэгдээгүй. Урьд оны халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалт хамруулсан малын тооноос энэ онд дархлаажуулах хамруулах малын тоо 60,4 мянган толгой мал буюу 10 хувиар буурсан байна.	40
3.3.4.1	Арга хэмжээ: Мал эмнэлгийн нэгдсэн	2021-2024		Гэрчилгээний тоо	2022	17000	18000	2023 оны хагас жилийн байдлаар мал эмнэлгийн нэгдсэн системийг	40

	системийг бүрэн нэвтрүүлж, мал эмнэлгийн гэрчилгээ олгох							МЭҮНэгжийн эмч нар бүрэн ашиглаж байна. Мал эмнэлгийн 2704 гэрчилгээ одоогоор гараад байна.	
3.3.4.3	Арга хэмжээ Сум бүрийг вакцин хадгалах хөргүүр, багуудыг мал угаалгын ванн, мал эмнэлгийн ажил үйлчилгээ үзүүлэх хашаа барих	2021-2024		шинээр нэмэгдсэн мал угаалгын ванны тоо	2022	25	30	2023 онд Дэлгэрцогт, Өлзийт, Баянжаргалан, Гурвансайхан, Сайнцагаан сумууд вакцин хадгалах хөргүүрийн санхүүжилт шийдэгдсэн. Баянжаргалан сум вакцин хадгалах хөргүүр болон дээж хадгалах хөлдөөгчийг "Тэнүүн хишиг" ХХК авсан. Луус сумын 3 багт мал угаалгын ванн шинээр барихаар сумын Иргэдийн хурлаар батлуулсан. Эрдэнэдалай, Хулд, Сайнцагаан сумдад мал эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх хашаатай болно.	30
3.4 Аялал жуулчлал									
3.4.1	Зорилт: Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, чанар, стандартыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн гадаад, дотоод жуулчдын тоог 26000-д хүргэнэ.	2021-2024	УТ, ОНТ 270.0	Дундговь аймагт ирсэн гадаад, дотоодын жуулчдын тоо	2022	22000	24000	Аймгийн байгалийн үзэсгэлэнт газруудын нэвтрэх цэг болон зочид буудал, жуулчны бааз, сувилал, гэр буудал, эвент арга хэмжээний нэгтгэсэн дүнгээр гадаад, дотоодын 3257 жуулчин ирсэн байна.	30
3.4.1.1	Арга хэмжээ: Жуулчдад үзүүлэх уламжлалт зан заншил, нутгийн онцлогтой эвент арга хэмжээг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ОНТ 10.0	Жил бүр зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	2022	8	11	Тус аймгийн Хулд сумд 01 дүгээр сарын 27-ны өдөр "ТЭМЭЭНИЙ ӨВ СОЁЛ" эвент арга хэмжээг зохион байгуулж, Өмнөговь аймгийн 7 сум, Дундговь аймгийн 3 сумын тэмээчид оролцож, гадаад, дотоодын 518 жуулчид үзэж, сонирхсон. Энэхүү эвент арга хэмжээнд тайлаг, тормон	30

								тэмээний болон ойрын зайн буухиа уралдаан, сайхан тэмээтэй ганган хос, буйл зорох, бурантаг томох, сайхан буур, ингэ шалгаруулах, ноос, сүүн бүтээгдэхүүний шилдэг үйлдвэрлэгчдийг шалгаруулсан.	
3.4.1.2	Арга хэмжээ: Жуулчдын голлон зорих байгаль, түүх, соёлын өв бүхий Дэл уул зэрэг газруудыг тохижуулж, эко ариун цэврийн байгууламж бүхий отоглох цэгүүдийг байгуулах	2022-2024		Тухайн жилд байгуулах отоглох цэгийн тоо	2022	1	1	2022 онд тус аймгийн Гурвансайхан сумын Их газрын чулуу, Өлзийт сумын Цагаан суварга байгалийн үзэсгэлэнт 2 газарт “Отоглох цэг” байгуулсан. Энэ онд тус 2 Отоглох цэгийн менежмент хариуцагчийн шалгаруулж гэрээ байгуулахаар ажиллаж байна.	70
3.4.1.3	Арга хэмжээ: Сүм хөх бүрд зэрэг аялал жуулчлалын гол бүс нутгуудад орон нутгийн өмчийн болон хувийн хэвшлийн үйл ажиллагааг дэмжих замаар үйлчилгээний чанарын стандартыг дээшлүүлнэ.	2022-2024		ААНэгжид үзүүлсэн дэмжлэгийн тоо	2022	1	1	Аймгийн төв зам дагуу Түр буудаллах цогцолбор байгуулах газрыг шийдвэрлэсэн.	30
3.4.1.4	Арга хэмжээ: Олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд жил бүр нэгдсэн зохион байгуулалттай оролцож, /хятад, солонгос, англи гэх зэрэг хэл дээр видео контентууд хийж/ орон нутгаа сурталчилна.	2021-2024		Гадаад жуулчдыг хүлээн авах байгуулсан гэрээний тоо	2022	200	300	Олон улсын аялал жуулчлалын ITM үзэсгэлэн 10 сард зохион байгуулагддаг.	-

3.4.1.5	<u>Арга хэмжээ:</u> Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлж нүүдлийн соёл, иргэншлийг харуулсан морь, тэмээн аялал, язгуур урлаг, өв соёлын арга хэмжээ зохион байгуулах	2021-2024		Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	2022	3	4	Жуулчны баазуудын үйл ажиллагаа 5 дугаар сарын 15-ны өдрөөс эхэлсэн.	-
3.4.1.6	<u>Арга хэмжээ:</u> Жуулчдад шаардлагатай мэдээллээр хангах мэдээллийн төвийг байгуулах	2021-2024		Мэдээллийн төвөөр үйлчлүүлэгчдийн тоо	2022	220	350	Аялал жуулчлалын мэдээллийн төвийн үйл ажиллагааг хариуцан ажиллах иргэнтэй гэрээ байгуулж, мэдээллийн төвийн үйл ажиллагааг эхлүүлэхээр бэлтгэл ажлыг хангаж байна.	30
3.4.1.7	<u>Арга хэмжээ:</u> Аялал жуулчлал, Зочлох үйлчилгээний төрөлжсөн сургалтыг салбарын ажилтнууд болон иргэдийг хамруулж боловсон хүчнийг бэлтгэх	2021-2024		Тухайн жилд сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо	2022	140	150	Хугацаа болоогүй	-
3.4.1.8	<u>Арга хэмжээ:</u> Аялал жуулчлалын газруудын үйлчилгээний стандартын хэрэгжилтийн дундаж үнэлгээг 90 хувьд хүргэх	2021-2024		Үнэлгээний дундаж хувь	2022	85	88	Тус аймгийн Сайхан-Овоо сумын “Цогтын шар мөрөн” ХХК-ний тохирлын үнэлгээ 85%-тай үнэлэгдэж тохирлын гэрчилгээ авсан. Өлзийт сумын “Говь каравансерай” жуулчны бааз тохирлын үнэлгээ нь 95%-тай үнэлэгдсэн ба үнэлгээний дундаж 90 хувьтай байна. 6 дугаар сард бусад баазуудад төлөвлөгөөт хяналт, шалгалт хийхээр төлөвлөсөн.	50

3.4.1.10	<u>Арга хэмжээ:</u> Өлзийт, Гурвансайхан сумдад аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах	2023	УТ 260.0	Аялал жуулчлалын бүсийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулсан эсэх /тийм-1, үгүй-0/	2022	0	1	Цагаан суварга байгалийн үзэсгэлэнт газрыг хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлыг “Нарт дизайн” ХХК гүйцэтгэж байгаа бөгөөд төлөвлөгөөний явц 90%-тай байна. Тус ерөнхий төлөвлөгөөг 06 сард АИТХ-аар батлуулахаар төлөвлөж байна.	50
3.5 Эрчим хүч									
3.5.1	<u>Зорилт:</u> Эдийн засгийн хөгжлийг дэмжсэн цахилгаан станцуудыг өргөтгөж, цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц, дэд бүтэц, шинэ эх үүсвэрийг барьж, цахилгаан эрчим хүчээр хангана.	2021-2024		Тухайн жилд ашиглалтад орсон ажлын тоо	2022	3	1	Дундговь аймгийн шинэ суурьшлын бүсэд 1.1 км 6кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 160 КВ А чадалтай 6/0.4 кВ-ын дэд станцыг угсарсан.	100
3.5.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Аймгийн төвийн дулааны станцын ажлыг эхлүүлэх	2021-2024		Ажлын гүйцэтгэл хувь	2022	25	50	БНСУ-ын хөнгөлөлттэй зээлээр хэрэгжиж буй “10 аймгийн төвийн дулааны станц барих төсөл”-ийн Дундговь аймгийн төвийн барилга угсралтын ажлыг 2022 онд эхлүүлсэн.Дулааны станц, дулааны шугам сүлжээний ажлын ерөнхий гүйцэтгэгчээр БНСУ-ын “Бьюксан Инженеринг” ХХК, түүний туслан гүйцэтгэгчээр Монгол Улсын ”Энерго Сервис Монтаж” ХХК-уд ажиллаж байна. 2022 оны 10 сард зуухны суурийн ажил хийгдсэн. 2023 оны 04 сарын 14-ны өдрөөс зуухны угсралтын ажлыг эхлүүлэн 25 хувийн гүйцэтгэлтэй явж байна.	30

3.5.1.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Эрчим хүч хэмнэх арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлуудын хөрөнгийг шийдвэрлэх	2021-2024		Хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэсэн эсэх (тийм-1, үгүй-0)	2022	1	1	Эрчим хүч хэмнэх арга хэмжээний хүрээнд 2023 оны орон нутгийн төсөвт цэцэрлэг, сургууль, орон сууцны барилгын дээврийн болон гадна пасадны дулаалгын нийт 9 төсөл хөтөлбөрт 463,8 сая төгрөг батлан хэрэгжүүлж байна.	100
3.6 Тээвэр, логистик									
3.6	<u>Зорилт:</u> Аймгийн тээвэр, мэдээлэл, холбооны салбарын ДНБ 2019 онд 5328.6 сая төгрөг байгааг 2024 онд 5386.1 сая төгрөгт хүргэнэ.	2021-2024		Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ (сая/төг)	2022	5363.1	5374.6	Хугацаа болоогүй.	-
3.6.1.1	Аймгийн төвд ачаа буулгах, хадгалах, шилжүүлэн ачих томоохон терминал логистикийн төвийн ТЭЗҮ боловсруулах	2023		ТЭЗҮ боловсруулсан эсэх (тийм-1 үгүй-0)	2022		1	Хугацаа болоогүй.	-
3.6.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Арвайхээр-Мандалговь-Чойр чиглэлийн авто замын ажилд анхаарч хамтран ажиллах	2021-2024		Холбогдох байгууллагатай хамтарч ажилласан эсэх (тийм-1, үгүй-0)	2022	1	1	2021 онд Арвайхээр-Мандалговь-Чойр чиглэлийн авто замын зураг төсөв боловсруулан хүлээн авсан.	100
3.6.1.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Мандалговь-Улаанбаатар, Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн Улсын чанартай хатуу хучилттай авто замын арчилгаа, засварын	2021-2024		Хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэн хяналт тавьсан эсэх (тийм-1, үгүй-0)	2022	1	1	2023 онд Мандалговь-УБ чиглэлийн авто замын урсгал засварт Дундговь авто зам засварыг гүйцэтгэх 650.0 сая, Улсын төсвөөс 193-198 дах км замд бүрэн засвар хийгдэх 3.7 тэрбум, Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн авто замын урсгал засварт Дундговь авто зам засвар	100

	ажилд хяналт тавьж, орон нутгийн авто замын засвар, арчилгааны хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэх						арчилгаа хийх 950.0 сая, Улсын төсвөөс 14-19 дах км замд бүрэн засвар хийгдэх 3.4 тэрбум, 19-23 дах км замд бүрэн засвар хийгдэх 2.8 тэрбум төгрөг тус тус батлагдаад ажил эхлэх бэлтгэл ажил хийгдэж байна.	
4.ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО								
4	Зорилго: Иргэдэд хүргэх төрийн үйлчилгээний хүртээмжийн сэтгэл ханамж 2019 онд 65.8 хувьтай байгааг 2024 онд 78.6 хувьтай болгож нэмэгдүүлнэ.	2021-2024	-	Иргэдийн сэтгэл ханамжийн түвшин хувь	2022	72.2	75.4	Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг тодорхойлох судалгаанд 270 иргэн хамрагдаж, иргэдийн сэтгэл ханамж 62.4 хувьтай байна.	86
4.1 Цахим Монгол- төрийн шуурхай үйлчилгээ								
4.1.1	Зорилт: Дижитал шилжилт хийх замаар төрийн байгууллага хоорондын болон иргэн, хувийн хэвшлийн цахим мэдээллийн солилцоо, эргэх холбооны чадавхыг 2020 онд 10 хувьтай хэрэгжиж байгааг 2024 онд 80 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	ОНТ 42.5 сая	Тухайн жилд хэрэгжсэн цахим шилжилтийн хэрэгжилтийн хувь	2022	85	90	Цахим шилжилтийн хүрээнд аймгийн Засаг даргын эрхлэх хүрээний агентлагууд болон сумдын Засаг даргын Тамгын газруудын 100 хувь албан бичиг солилцооны дундын систем DOCX-д холбогдож, бүх төрийн байгууллагуудад албан бичиг цахимаар илгээх боломжийг бүрдүүлсэн. Тоон гарын үсгээр баталгаажуулан албан бичиг боловсруулах сургалтын сум, агентлагуудын удирдлага албан хаагчдад зохион байгуулж, тоон гарын үсэг гэрчилгээжүүлэгч "тридеум кэй" компанитай гэрээ байгуулан аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газруудад тоон гарын үсэг ашиглах боломжоор хангаснаар, аймгийн	100

								Засаг даргын Тамгын газар болон 6 сумын Засаг даргын Тамгын газар, 4 агентлаг тоон гарын үсэг ашиглан албан бичиг боловсруулж байна. Боловсролыг дэмжих жилийн ажлын хүрээнд 2023 оны эхний хагас жил танхимаар 102, цахимаар 230 нийт 332 төрийн албан хаагчдад цахим ур чадварын сургалтыг зохион байгуулсан. 2200 иргэд, төрийн албан хаагчдад цахимаар алсын хараа 2050 урт хугацааны бодлогын цахим конент сургалтыг Удирдлагын академитай хамран зохион байгуулж гэрчилгээ олгосон. Мөн төрийн албан хаагчдын цахим ур чадварыг дээшлүүлэх чиглэлээр 8 цахим контентыг бэлтгэн цахимаар хүргэсэн. Аймгийн хэмжээнд төрийн албан тусгай болон ерөнхий 9 удаагийн цахим шалгалтыг зохион байгуулсан. Аймгийн төвд төрийн цахим үйлчилгээний “ХУРДАН” гувайн цэгийг байгуулж, компьютер техник хэрэгсэл, тавилга тоног төхөөрөмжөөр хангаж 440 төрлийн цахим үйлчилгээг иргэдэд хүргэж ажиллаж байна.	
4.1.1.1	Арга хэмжээ: "Цахим аймаг-Ухаалаг Дундговь" цогц үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ОНТ 2.8 сая	Хэрэгжилтийн хувь	2022	40	50	Аймгийн төрийн байгууллагуудын нэгдсэн цахим хуудсыг шинэчлэн бүх сумдад шинээр цахим хуудастай болгон нийтийн мэдээллийн тухай хуулийн хүрээнд 98 төрлийн мэдээллийг ил болгосноор цахим мэдээллийн ил тод байдал 88.8 хувд хүрсэн. Аймгийн Засаг даргын тамгын газрын 92 төрлийн нээлттэй	100

								мэдээлэлттэй QR кодыг уншуулан танилцах нөхцөл боломж бүрдсэн.	
4.1.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Сумдыг 4G сүлжээтэй болгох			4G сүлжээтэй болсон сумдын тоо	2022	5	10	15 суманд 4G сүлжээтэй. 2022 онд Өлзийт сумын Буянт баг, Дэрэн сумын Саруул баг, Эрдэнэдалай сумын Рашаант багийг 4G сүлжээтэй болгосон. Сайхан-Овоо Төгрөг багийн Их овоо, Луус сумын Наран баг, Луус сумын Суварга багт 2023 онд хийгдэнэ.	-
4.1.1.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Аймаг, сумдын удирдлагууд иргэдтэй хийх уулзалт, арга хэмжээг улирал бүр зохион байгуулах	2021-2024		Хамрагдсан иргэдийн тоо	2022	5000	6000	Аймгийн Засаг даргаас сумдын удирдлагуудад “Иргэдээ сонсъё” арга хэмжээг 14 суманд зохион байгуулж, 1892, Сайнцагаан суманд зохион байгуулсан уулзалтад 420 иргэн хамрагдсан бол Говь-Угтаал, Хулд, Дэлгэрхангай, Дэлгэрцогт сумдын малчдын зөвлөгөөнд 1252 малчид хамрагдаж нийт 3562 иргэн уулзалт арга хэмжээнд хамрагдсан.	71.2
4.1.1.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Төрийн архивын баримтын 95-аас доошгүй хувийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, иргэдэд архивын үйлчилгээг цахимаар үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	2021-2024		Цахим хэлбэрт шилжүүлсэн баримтын хувь	2022	92	93.5	Тус оны эхний хагас жилд 11 хөмрөг үүсгэгч байгууллагын 1185 хадгаламжийн нэгж баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлснээр нийт баримтын 92,5 хувь нь цахимжиж, 497 иргэнд цахимаар үйлчилгээ үзүүллээ.	100
4.1.1.5	<u>Арга хэмжээ:</u> Төрийн архивд нягтруулсан шүүгээ болон бусад техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024		Нягтруулсан шүүгээ болон бусад тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	2022	80	90	Төрийн архивыг тоног төхөөрөмжөөр хангах, баримтын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах зорилгоор тус онд 2 нягтруулсан шүүгээ, хурдны сканер, компьютер зэргийн захиалгыг өгөөд байна.	40

4.1.1.7	<u>Арга хэмжээ:</u> Иргэний бүртгэлийн үйлчилгээний төлбөрийн ”Гэрэгэ” систем нэвтрүүлж, мэдээллийн санд төрөлтийн бүртгэл алдаатай, дутуу бүртгэгдсэн 8200 иргэний зөрчлийг бүрэн арилгах	2021-2024		Тухайн жилд зөрчилгүй болсон иргэний тоо	2022	2050	2050	Өмнөх жилүүдэд мэдээллийн санд төрөлтийн бүртгэл алдаатай, дутуу бүртгэгдсэн 8200 иргэний зөрчлийг бүрэн арилгасан.	100
	4.2 Мэргэшсэн, хариуцлагатай төрийн алба								
4.2	<u>Зорилго:</u> Төрийн албан хаагчдын мэдлэг чадвар, ёс зүйн хариуцлагыг нэмэгдүүлж, сахилга, хариуцлага, ёс зүйн зөрчил 2020 онд 10 хувьтай байсныг 2024 онд 4 хувиар бууруулна.	2021-2024		сахилга, ёс зүйн хариуцлага зөрчлийн бууралт хувь	2022	8	7	Засгийн газрын 2019 оны 33 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм”-ийн дагуу ажлын хариуцлага, ТАХ-ын ёс зүйн хэм хэмжээг мөрдлөг болгон ажиллах чиглэлийг 20 агентлаг 15 сумдын удирдлагуудад өгч ажилласан. Засаг даргын эрхлэх хүрээний хэлтэс агентлаг, 15 сумын 44 төрийн байгууллагын Ёс зүйн зөвлөл үйл ажиллагаа явуулж 10 удаагийн хурал 22 удаагийн сургалт, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж 980 төрийн албан хаагчийг хамруулан, төрийн албан хаагчдын сахилга, хариуцлага, ёс зүйтэй холбоотой 8 өргөдөл, гомдол ирснийг хэлэлцэн шийдвэрлэсэн байна. Сахилга, ёс зүйн хариуцлага зөрчил 8 хувьтай байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 2% хувиар буурсан байна.	90

4.2.1	<u>Зорилт:</u> Орон нутагт шаардлагатай боловсон хүчний нөөц бүрдүүлэн томилгооны зөрчлийг 2020 онд 33.2 хувь байсныг 2024 онд 13.3 хувиар бууруулна.	2021-2024		томилгооны зөрчлийн бууралт хувь	2022	1863	17.3	Засаг даргын эрхлэх хүрээний 23 хэлтэс, агентлаг, орон нутгийн өмчит газар, улсын төсвийн 12 байгууллага, 15 сумын 97 төсвийн байгууллагуудад 11 чиглэлийн дагуу шүүр ажиллагааг зохион байгуулж 132 байгуулллагын 3270 төрийн албан хаагчийн материалыг хянан үзээд 147 зөрчлийг илрүүлж зөрчлийн бууралтыг арилгахаар байгууллагын дарга нарт үүрэг болгосон.	-
4.2.1.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Төрийн албан хаагчдыг шатлан дэвшүүлэх зарчмыг баримтлах	2021-2024	-	Тухайн жилд шатлан дэвшсэн төрийн албан хаагчдын эзлэх хувь	2022	2	2	Төрийн албаны тухай хууль болон чадахуйн зарчим, шатлан дэвших тогтолцоонд нийцүүлэн 6 төрийн жинхэнэ албан хаагчийг шатлан дэвших зарчмын дагуу мэргэшсэн тогтвортой байдлыг ханган ажилласан нь нийт төрийн жинхэнэ албан хаагчийн 1.5 хувийг эзэлж байна.	75
4.2.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Иргэнийг төрийн албан тушаалд томилсны дараа богино болон дунд хугацааны сургалтад орон зай, цаг хугацаанаас үл хамааран бүрэн хамруулах	2021-2024	УТ-46.0 ОНТ-10.3	Богино болон дунд хугацааны сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын тоо	2022	138	184	Алсын хараа 2050 сургалтыг Удирдлагын академитай хамтран орон нутагт танхимаар зохион байгуулан 200 төрийн албан хаагчийг хамруулж цахимаар 2000 төрийн албан хаагчид, иргэд хөдөлмөрчдийг хамруулсан. Төрийн албанд анх томилогдсон албан хаагчийн сургалтад 5, төрийн албан хаагчийг мэргэшүүлэх давтан сургалтад 11, төрийн албаны ахлах түшмэлийн мэргэшүүлэх багц сургалтад 4 албан хаагч тус тус улсын болон орон нутгийн төсвөөр Удирдлагын академид сургасан.	100

4.2.1.3	Арга хэмжээ: Засгийн газар болон аймгийн захиалгаар дотоод, гадаадад суралцагчидтай гэрээ хийх	2021-2024	ОНТ-51.7	Тухайн хичээлийн жилд гэрээ байгуулсан оюутны тоо	2022	35	30	2022-2023 оны хичээлийн жилд орон нутагт нэн шаардлагатай мэргэжлээр суралцаж байгаа 4-р дамжааны 22 оюутантай гэрээ байгуулан бэлтгээд байна.	73
4.2.1.4	Арга хэмжээ: "Нээлттэй-Дундговь" төсөл хэрэгжүүлэх	2021-2024		Төслийн хэрэгжилтийн хувь	2022		80	15 сумын 4G сүлжээтэй. 2022 онд сумуудын багуудыг 4G сүлжээтэй болгохоор Сайхан-Овоо сумын Төгрөг баг, Өлзийт сумын Буянт-2 цэг, Дэрэн сумын Саруул баг, Сайнцагаан сумын төвд Нарлаг багийн Залуус хороолол, Мандал багт, улсын чанартай хатуу хучилттай авто замын дагуу 2 цэгт байршуулахаар цэгийг тогтоосон. Хөрөнгийн асуудал шийдвэрлэгдвэл 10 дугаар сард гүйцэтгэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.	-
4.2.2	Зорилт: Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс сэргийлж, бүх шатанд шударга ёсыг эрхэмлэсэн иргэд, олон нийтийн хандлагыг төлөвшүүлнэ.	2021-2024	-	Шударга байдлын үнэлгээ хувь	2022	72	73.5	Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид, авлига, хүнд сурталгүй “**Дундговь авлигагүй хөгжинө”** уриалгыг санаачлан хэрэгжүүлсний үр дүнд Авлигатай тэмцэх газраас 2 жил тутамд хийгддэг төрийн байгууллагуудын Шударга байдлын үнэлгээ 75.8 хувьтай дүгнэгдсэн нь өмнөх үеэс 3 фунтээр нэмэгдсэн үр дүн гарсан. Төрийн албан хаагчдад шударга байдлыг төлөвшүүлэх зорилготой тус хугацаанд “Шударга ёс, хөгжил дэвшилд хамтдаа” аяныг Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний хэлтэс агентлаг, Сайнцагаан сумын ЕБС, цэцэрлэгүүдээр аялуулж тодорхой төрлийн үйл ажиллагаануудыг	100

								зохион байгуулж байна. Нийтийн албанд нэр дэвшсэн этгээдийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан дүгнэлт/албан бичиг/-ийг аймгийн www.dundgovi.gov.mn сайтын Ил тод байдал хэсгийн Авлигатай тэмцэх үйл ажиллагаа хэсэгт ХАСУМ хянуулсан 13 дүгнэлтийг байршуулан ил тод нээлттэй сурталчилж шударга байдлыг ханган ажиллаж байна.	
4.2.2.1	Арга хэмжээ: Авлигатай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг иргэд, олон нийтийн оролцоотой хамтран хэрэгжүүлэх	2021-2024	-	Авлигаас урьдчилан сэргийлэх тухайн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт хувь	2022	85	90	Аймгийн ЗДТГ-ын 2023 оны авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 5 зорилтын хүрээнд 21 арга хэмжээтэй төлөвлөн боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Төлөвлөгөөг Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний хэлтэс агентлаг, сумдад хүргүүлэн сумдын Засаг дарга, Засаг даргын Тамгын газрын дарга нарт уг төлөвлөгөөг хэрхэн хэрэгжүүлж ажиллах талаар арга зүйн семинар, сургалтыг зохион байгуулан ажилласан.	30
4.2.2.2	Арга хэмжээ: Сум, байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтан(ЭБАТ)-уудыг жил бүр чадавхжуулж, тогтвор суурьшилтай ажиллуулах	2021-2024		ЭБАТ-ны сургалт, семинарт хамралтын хувь	2022	100	100	2022 оны мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн үйл ажиллагааны цахим семинар сургалтад төрийн захиргааны болон нутгийн захиргааны байгууллагын мэдүүлгийг бүртгэх, хянах, хадгалах салбар эрх бүхий албан тушаалтнуудыг 100 хувь оролцуулан чадавхжуулж, ХАСХОМ-ийг хуулийн хугацаанд нь үнэн зөв мэдүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулсан.	100
4.2.3	Зорилт: Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг	2021-2024		Тухайн жилд эрх зүйн	2022	13	14	16-аас дээш насны бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх үйл	90

	дээшлүүлэх хууль, эрх зүйн сургалт, сурталчилгаа, тусламж, үйлчилгээг жил бүр нийт иргэдийн 10-аас доошгүй хувьд хүргэнэ.			сургалт, сурталчилгаа нд хамрагдсан иргэдийн хувь				ажиллагааг цахимаар болон танхимын хэлбэрээр зохион байгуулах зорилт тавин сумдын "Эрх зүйн хөтөч"-үүдтэй хамтран ажилласны үр дүнд нийт 2350 иргэн буюу 7.1 хувьд эрх зүйн сургалт, сурталчилгаа туслалцаа үйлчилгээ үзүүлж ажиллалаа.	
4.2.3.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Иргэд, олон нийтэд чиглэсэн нэгдсэн хууль зүйн тусламж, үйлчилгээ сургалт, сурталчилгааг жил бүр 3-аас доошгүй сумдад зохион байгуулах	2021-2024		тухайн жилд хууль зүйн сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулсан сумдын тоо	2022	3	3	Аймаг, сумдын "Эрх зүйн хөтөч", цахим хаягуудаар иргэдийн эрх зүйн мэдлэг, боловсролыг дээшлүүлж, Эрх зүйн хөтчүүдийг удирдлага зохион байгуулалтаар ханган ажиллаж байна. Тогтвортой амьжиргаа-3 төслийн ажилтантай хамт "Хууль тогтоомж сурталчлах өдөрлөг"-ийг Адаацаг, Дэрэн, Өндөршил, Гурвансайхан, сумдад тус тус зохион байгуулан нийт 111 хүнд эрх зүйн сургалтыг зохион байгуулсан.	100
4.2.3.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Хүний эрхийг хамгаалах төр, иргэний байгууллагын хамтын ажиллагааг бэхжүүлж, төлбөрийн чадваргүй иргэдэд үнэ төлбөргүй хууль зүйн туслалцаа, үйлчилгээ үзүүлэх	2021-2024		Хүний эрхийн Үндэсний комисст гаргасан СӨГ-ын шийдвэрлэлт ийн өсөлт хувь	2022	87	88	Хууль хяналтын байгууллагууд хамтран "Хуульчийн Про боно" өдөрлөгийг зохион байгуулан 23 хуульч, 15 байгууллагын албан хаагчдаас 440 гаруй хүнд хууль, эрх зүйн зөвлөгөө, мэдээлэл өгч ажилласан. Аймгийн хуульчдын холбооны салбарын зохицуулагч Ж.Чимэддулам, Хүний эрхийн үндэсний комиссын ажилтан Т.Баярцэцэг нар ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчдад " Нууцтай байх эрх" сэдвээр 53 сурагчид сургалт зохион байгуулсан. Хууль зүйн туслалцааны төвийн өмгөөлөгч эрүүгийн 20	100

								хэргийн төлбөрийн чадваргүй 21 холбогдогчдод хууль ёсны эрх ашгийг хамгаалан өмгөөлөгчөөр оролцож үйлчилгээ үзүүлж, хууль, эрх зүйн анхан шатны зөвлөгөөг 240 иргэнд үзүүлсэн. Хүний эрхий үндэсний комиссын Хүний эрх хамгаалагчийн асуудал эрхэлсэн гишүүн С.Дондов, Эрүү шүүлтээс урьдчилан сэргийлэх асуудал эрхэлсэн гишүүн Я.Цэлмэн нараар ахлуулсан ажлын хэсэг тус аймагт 04 дүгээр сарын 17-18-ны өдрүүдэд ажиллаж хүний эрхийн Үндэсний комисст гаргасан санал, өргөдөл, гомдол ирээгүй байна.	
4.2.3.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Жендерийн эрх тэгш байдал тусгай арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	2021-2024	-	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тоо	2022	1	1	“Харилцан хүндэтгэе” аяны хүрээнд төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг ханган ажиллаж 15 сум, төрийн байгууллагад төлөвлөгөө, аяны постерыг файлаар хүргүүлсэн. Аяны хүрээнд жендерийн талаарх ойлголт, мэдлэгийг нэмэгдүүлэх 19 удаагийн сургалтаар 3217 төрийн болон төрийн бус байгууллагын албан хаагч, иргэдэд сургалт, мэдээлэл хүргэсэн. Жендерийн үндэсний хороо, Швейцарын хөгжлийн агентлаг, НҮБ-ын Хүн амын сангийн дэмжлэгтэй “Эрүүл нийгмийн төлөө эрчүүд” бичил төслийг орон нутагт хэрэгжүүлж дараах арга хэмжээг зохион байгуулсан. Үүнд: Жендерийн 10 сургагч аав бэлтгэх Ерөнхий боловсролын сургуулийн 100 эрэгтэй сурагчид “Жендерт суурилсан хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх нь” сэдэвт сургалт	100

								Сайнцагаан сумын 9 баг, төрийн болон төрийн бус байгууллагын 46 эрэгтэйд "Эрүүл нийгмийн төлөө эрчүүд" сэдэвт сургалт хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. Энэхүү төсөл нь орон нутгийн хөвгүүд, эрэгтэйчүүдийн оролцоог дэмжих замаар "Жендерийн тухай ойлголт", Жендэрт суурилсан хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх" талаарх ойлголт мэдлэгийг нэмэгдүүлснээрээ илүү ач холбогдолтой.	
4.3 Хүний эрхийг дээдэлсэн амар тайван, аюулгүй нийгэм									
4.3	<u>Зорилго</u>: Гэмт хэргийн шийдвэрлэлтийн хувийг 2019 онд 86.5 байсныг 2024 онд 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.	2021-2024	-	Гэмт хэргийн шийдвэрлэлт ийн хувь	2022	88	89	Цагдаагийн газарт 2023 оны эхний 4 сарын байдлаар хэрэг бүртгэлтийн хэрэг 75 бүртгэгдэн шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үеэс 8 буюу 9.6 хувиар буурсан, мөрдөн байцаалтын хэрэг 38 шалгагдаж, өмнөх оны мөн үеэс 4 буюу 12 хувиар тус тус өссөн байна. Гэмт хэргийн шийдвэрлэлт эхний 4 сарын байдлаар 56 хувьтай байна.	70
4.3.1	Зорилт: Гэмт хэргийн гаралт 2018 онд 266 байсныг 2024 онд 10-аас доошгүй хувиар бууруулна.	2021-2024		Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн бууралт	2022	253	246	Аймгийн хэмжээнд 2023 оны эхний 4 сарын байдлаар 101 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9 нэгж буюу 8.2 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.	100
4.3.1.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Иргэний нийгмийн байгууллагуудтай хамтран архидан согтуурахтай тэмцэх орон нутгийн бодлого	2021-2024	-	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг (тоо)	2022	50	48	Тус аймгийн "Говийн хийморь АА бүлгэм" үүсэн байгуулагдсаны 10 жилийн ойн арга хэмжээний хүрээнд өнгөрөгч сард аймгийн төвд нэгдсэн болон төрөлжсөн уулзалт ярилцлага, урлагийн тоглолт, театрчилсан	100

	боловсруулан, хууль сахиулах байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлэх							тоглолт зэрэг үйл ажиллагааг зохион байгуулж, Улаанбаатар хот болон 14 аймгийн 40 гаруй бүлгийн 500 орчим иргэд хүрэлцэн ирж оролцсон байна. Тус бүлгэмийн гишүүдтэй хамтран, аймгийн төв дэх архины хамааралтай 38 иргэнийг хамруулж “Архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хууль”, “Зөрчлийн тухай хууль” тус тус сургалт зохион байгуулсан. Аймгийн хэмжээнд 100 орчим хүн архины хэрэглээнээс татгалзаж, архинд донтох өвчнөөс ангижрах эдгэрэх чиглэлээр АА бүлэгт нэгдэж, үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцож байна. Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 24 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9-өөр буюу 27,3 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.	
4.3.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр соён гэгээрүүлэх арга хэмжээ зохион байгуулах	2021-2024	-	Тухайн жилд зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	2022	12	13	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх, илрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл, Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газар, Боловсрол шинжлэх ухааны газар, Сайнцагаан сумын Засаг даргын тамгын газартай хамтран “Хамгаалъя, хариуцлагатай байя”, “Хайрлая, хүндэлье”, “Нэг тэрбумаараа тэмцье”, “Би хэн бэ”, “Өөрчлөлтийг өөрөөсөө”, “Хамтарсан баг-Хамтын хүч” зэрэг 6 удаагийн ажил, арга хэмжээг зохион байгуулан нийт 2510 иргэд, төрийн алба хаагч, Ерөнхий боловсролын сурагчдад “Гэр бүлийн хүчирхийллийг мэдээлэх	100

								үүрэг”, “Гэр бүлийн хүчирхийллийн ойлголт, хүчирхийллийн хэлбэр, хор уршиг”, “Гэр бүлийн хохирогчдын аюулгүй байдлыг хангах нь”, “Хүүхдийг гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх нь”, “Цахим хэрэглээ, түүний хор уршиг”, “Жендерийн тухай ойлголт”, “Хүүхдийн эрх ба халдашгүй байдал” зэрэг сэдвээр 31 удаагийн сургалт хийсэн. Дээрх ажил, арга хэмжээг зохион байгуулснаар энэ оны эхний 04 сарын байдлаар гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 4 бүртгэгдсэнийг урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 50 хувиар буурсан эерэг үзүүлэлттэй байна.	
4.3.1.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Зам тээврийн осол, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх үр нөлөөтэй нэгдсэн болон хэсэгчилсэн арга хэмжээг үе шаттай зохион байгуулах	2021-2024	-	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн бууралт (тоо)	2022	12	11	Улсын хэмжээнд зохион байгуулагдсан “Мотоцикл ба хамгаалах малгай”, “Сар шинэ-2023”, “Уусан бол бүү жолоод”, “Халтиргаа” зэрэг 4 удаагийн нөлөөллийн нэгдсэн арга хэмжээг зохион явуулсан. Дээрх шат дараалсан арга хэмжээг зохион байгуулснаар хөдөлгөөний аюулгүй байдлын журмын эсрэг гэмт хэргийн улмаас нас барсан хүний тоо өмнөх оны мөн үеэс 1 буюу 50 хувиар буурсан. Хөдөлгөөний аюулгүй байдлын журмын эсрэг гэмт хэргийн гэмт хэрэг 7 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1-ээр буюу 12,5 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.	100
4.3.1.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Албан байгууллага, аж ахуйн	2021-2024	ОНТ 37,0 сая	Иргэдийн өмчийг	2022	35	40	Аймгийн төвд үйл ажиллагаа явуулдаг, согтууруулах ундаа	100

	нэгжийн санаачилга, оролцоотой томоохон гудамж талбай, сумын төвүүдэд дэвшилтэт технологи бүхий камержуулалтын системийг нэвтрүүлэх			хулгайлах гэмт хэргийн илрүүлэлт (хувь)				худалдан борлуулах, түүгээр үйлчлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий 42 аж ахуй нэгж байгууллагатай хамтарч MNS6423:2019 стандартын шаардлага хангасан теле хяналтын камерын системийг суурилуулах ажлыг зохион байгуулах “Хамтран ажиллах гурвалсан гэрээ” байгуулан ажиллаж байна. Өлзийт сумын орон нутгийн хөгжлийн сангаас 37 сая төгрөг шийдвэрлэж, 360 градус эргэдэг, бичлэгээ 40 хоног хадгалах, -45-аас +45 хэмд хэвийн ажиллах хүчин чадал бүхий 4 теле камер, мөн тус бүртээ 4 ш гэрэл бүхий 8 цамхагт гэрэлтүүлэг байршуулан ашиглаж байна. Цагдаагийн газраас ирүүлсэн саналыг үндэслэн 2023.04.25-ны өдрийн “Камержуулах ажлыг зохион байгуулах тухай А/259 дугаартай захирамж гаргасан. Уг захирамжаар аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй байгууллага, аж ахуйн нэгж бүр гадна болон дотор орчиндоо хяналтын MNS6423:2019 стандартын шаардлага хангасан камер байрлуулах талаар байгууллагын удирдлагуудад үүрэг болгосон. Аймгийн хэмжээнд иргэдийн өмчийг хулгайлах гэмт хэргийн илрүүлэлт эхний 4 сарын байдлаар 50.7 хувьтай өнгөрсөн оны мөн үеэс 9.7 хувиар өссөн.	
4.3.1.5	<u>Арга хэмжээ:</u> Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан	2021-2024		Мал хулгайлах	2022	26	24	Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, иргэдийг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, оролцоо хамтын ажиллагааг	

	сэргийлэх ажиллагаанд иргэдийн сонор сэрэмж, хариуцлагыг нэмэгдүүлж, иргэний нийгмийн байгууллагын идэвх оролцоо, хамтын ажиллагааг сайжруулах			гэмт хэргийн бууралт (тоо)				сайжруулах зорилгоор “Мал-Мах” нэгдсэн арга хэмжээний хүрээнд 10 суманд нийт 12 малчдын бүлгийг шинээр бий болгож, мал хулгайлах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хамтран ажиллах чиглэлээр яриа таниулга хийсэн. Мал хулгайлах гэмт хэрэг эхний 4 сард 2 бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 5 нэгж буюу 71.4 хувиар буурсан. Малын хулгайн гэмт хэргийн илрүүлэлт 50 хувьтай байна.	100
4.3.2	Зорилт: Гэмт хэргийн илрүүлэлт 2020 онд 49.4%-тай байсныг 2024 онд 55-аас дээш хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Гэмт хэргийн илрүүлэлт (хувь)	2022	51.3	53	Цагдаагийн газарт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн илрүүлэлт эхний 4 сарын байдлаар 50.7 хувьтай байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 9.7 хувиар өссөн. Илрүүлэлтийн хувь 04 дүгээр сарын байдлаар улсын дунджаас 10.4 хувиар өндөр байна.	100
4.3.2.1	Аймгийн Цагдаагийн газрын автопарк болон алба хаагчдын 25-аас доошгүй хувийн хэт богино долгионы радио холбоог шинэчилж, албан хэрэгцээнд шаардлагатай техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	ОНТ 10 сая	Радио холбоогоор хангагдсан албан хаагчдын эзлэх хувь	2022	50	60	Цагдаагийн газраас үйл ажиллагаанд шаардлагатай байгаа хэт богино долгионы радио станц болон энгэрийн камерын судалгааг гаргаж, төрөлжсөн дээрх эд зүйлийн худалдаа явуулдаг 3 аж ахуйн нэгжийн үнийн саналыг авч ирүүлсний 10 сая төгрөгийн хөрөнгийг шийдвэрлэж, холбогдох судалгааны ажлыг хийж байна.	70
4.3.2.2	Арга хэмжээ: Аймгийн Шүүхийн шинжилгээний албыг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	ОНТ 15 сая	Шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	2022		80	Тус албанд шаардлагатай байгаа лабораторийн техник хэрэгслийн судалгааг гарган ирүүлсний дагуу 15 сая төгрөгийг шийдвэрлэн энэ төрлийн тоног төхөөрөмж нийлүүлдэг аж ахуйн нэгжүүдэд шууд	70

								гэрээ байгуулахаар санал хүргүүлээд байна.	
4.3.2.5	Арга хэмжээ: Аймгийн Цагдаагийн газрын Эрүүлжүүлэх байрыг сайжруулж, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн нөхцөлийг бүрдүүлэн хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдөхөөс сэргийлэх	2022-2023		Эрүүлжүүлэх байрны Монгол Улсын стандарт MNS 5527:2019 шаардлага хангасан хувь	2022	50	50	Стандартын шаардлага хангасан Эрүүлжүүлэх, баривчлах байрыг шинээр бариулах зураг, төсвийг 2021 онд шинэчлэн, 1,4 тэрбум төгрөгийн төсөв тооцоо гаргаж, Барилга, хөгжлийн төвөөр баталгаажуулан, Цагдаагийн ерөнхий газар болон Хууль зүйн яаманд хүргүүлсэн. Аймгийн Эрүүл мэндийн газрын Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын улсын байцаагчийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 13-03-002/01 тоот дүгнэлтээр эмэгтэй, эрэгтэй, 18 насанд хүрээгүй иргэдийг оруулах өрөө, эмчийн өрөө, эд зүйл хадгалах өрөөтэй байгаа нь Эрүүлжүүлэх байрны ариун цэвэр, эрүүл ахуйн нөхцөл, эмнэлгийн үйлчилгээ Ерөнхий шаардлага MNS5527:2019 стандартын 6.3.1 дэх заалтыг хангаж байгаа талаар дүгнэлт гарсан. Хууль зүй дотоод хэргийн сайдын 2020 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/192 тоот тушаалаар батлагдсан “Саатуулах байрны дэглэм, журам”-ын 2.9 дэх хэсэгт заасны дагуу ариутгалын бодистой чийгтэй цэвэрлэгээг өдөр бүр, их цэвэрлэгээг 7 хоног бүр хийж байгаагийн зэрэгцээ мэргэжлийн байгууллагаар улиралд 1 удаа ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг хийлгэн ажиллаж байна.	70

								Тус байрны үйл ажиллагаатай холбоотойгоор хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчсөн талаар ямар нэгэн санал гомдол гараагүй.	
4.3.3	Зорилт: Гамшигтай тэмцэх бэлтгэл бэлэн байдал 2020 онд 60 хувьтай байсныг 2024 онд 73 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	ОНТ 79.1 сая	Гамшгийн эрсдэлийн бэлэн байдлын хувь	2022	68	70	Хулд суманд Эрэн хайх аврах бүлгийг байгуулж техник, багаж хэрэгслээр хангаж үүрэг гүйцэтгэх бэлэн байдлыг хангуулсан. Мөн 15 сумын гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүнд сургалт, дадлагыг зохион байгуулж, чадавхжуулснаар гамшигтай тэмцэх бэлэн байдал 69 хувьд хүрсэн.	100
4.3.3.1	Арга хэмжээ: Аюулт үзэгдэл, ослоос урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг малчид, иргэдэд шуурхай дамжуулах техникийн бэлэн байдлыг хангах	2021-2024	ОНТ 1.8 сая	Утасны эрх сэргээсэн малчдын тоо	2022	14	14	Нийт 15 сумын толгойн сэргийлэх малчдын утасны эрхийг 1 жилээр сунгуулж Онцгой байдлын ерөнхий газар болон УЦУОШТ-өөс ирүүлсэн цаг агаарын болон сэрэмжлүүлэг мэдээ, аюулт үзэгдэл, ослоос урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны мэдээг дамжуулан ажиллаж байна.	100
		2021-2024	ОНТ 1.2 сая	Сэрэмжлүүлэг мэдээ, зөвлөмж дамжуулсан тоо	2022	10	12	Цаг агаарын урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг байгууллагын пэйж, facebook хуудсанд байрлуулж давхардсан тоогоор 35600 иргэнд, багц мессежийг Онцгой комиссын 31 гишүүн, 15 сумдын Засаг дарга, Засаг даргын Тамгын газрын дарга нар болон 68 багийн дарга нар, толгойн сэргийлэх 15 малчид, сумдын малчид 15 удаагийн давхардсан тоогоор 5380 иргэнд илгээсэн.	

4.3.3.2	Арга хэмжээ: Гамшгаас хамгаалах ангиллын сургалтад орон нутгийн нийт хүн амын 30 хувийг хамруулах	2021-2024	ОНТ 32 сая	Сургалтад хамрагдсан хүн амын эзлэх хувь	2022	20	25	Аймгийн боловсролын чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх жил болгон зарласантай холбогдуулан Гамшгаас хамгаалах ангиллын сургалтыг аймгийн Засаг даргын баталсан төлөвлөгөөний дагуу аж ахуй нэгж, байгууллага, удирдах бүрэлдэхүүн, гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн анги, хуулийн этгээд, сургуулийн өмнөх насны болон ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдад гамшгаас хамгаалах мэдлэг олгох сургалтыг 236 удаа зохион байгуулж орон нутгийн хүн амын 14% буюу 6584 хүнийг хамруулсан байна.	90
4.3.3.3	Арга хэмжээ: Гамшигтай тэмцэх чадавхыг нэмэгдүүлж, жил бүр 6-аас доошгүй суманд дадлага сургууль үзлэг зохион байгуулах	2021-2024	ОНТ 6 сая	Дадлага, сургууль зохион байгуулагдсан тоо	2022	6	6	Аймгийн нийт 6 сумд зохион байгуулах гамшгаас хамгаалах дадлага сургуулийг 3 дугаар улиралд зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	30
4.3.3.4	Арга хэмжээ: Хулд суманд Эрэн хайх, аврах бүлгийг байгуулж, үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хүч хэрэгслээр хангах	2021-2024	-	Ажлын байр, хүний нөөцийн нөхөн хангалтын хувь	2022	70	80	Хулд сумын Эрэн хайх, аврах бүлгийн хүний нөөцийн хангалт 100 хувьтай үйл ажиллагаа явуулж байна.	100
		2021-2024	ОНТ 35.1 сая	Техник хэрэгсэл, багажийн хангалтын хувь	2022	70	80	Эрэн хайх, аврах бүлгийн техник багаж хэрэгслийн хангалт 78 хувийн хангалттай.	
	4.4 Тогтвортой, нэгдмэл гадаад бодлого								

4.4.1	Зорилт: БНХАУ, Турк, ОХУ, БНСУ, Япон улстай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх замаар гадаадын хөрөнгө оруулалтын хэмжээг 2020 онд 500 сая төгрөг байсныг 2024 онд 900 сая.төгрөгт хүргэнэ.	2021-2024		Оруулсан хөрөнгө оруулалтын хэмжээ (сая.төг)	2022	700.0	800.0	Америкийн Нэгдсэн Улсын Олон Улсын Хөгжлийн Агентлагийн Хүмүүнлэгийн тусламжийн товчооны санхүүжилттэй Дэлхийн Зөн Олон Улсын Байгууллагын "Гамшигт тэсвэртэй орон нутаг", Япон Улсын олон улсын хөгжлийн байгууллага ЖАЙКА, Канадын Засгийн газрын санхүүжилттэй мерит, Дэлхийн банкны санхүүжилттэй тогтвортой амьжиргаа төслөөр дамжуулан гадаадын хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 300.000.000 төгрөг байна.	80
4.4.1.1	Арга хэмжээ: БНХАУ, Турк, ОХУ, БНСУ, Япон улстай гадаад хамтын ажиллагааны хүрээнд тусгасан ажлуудыг шат дараалалтайгаар зохион байгуулах	2021-2024		Хамтын ажиллагааны хүрээнд хийгдсэн ажлын тоо	2022	3	5	БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Баяннуур хотод аймгийн Засаг даргын бүрэлдэхүүнтэй ажлын алба албан ёсны айлчлал хийсэн. Тус айлчлалын хүрээнд хэлэлцсэн саналыг хэрэгжүүлэхээр бэлтгэл ажил хийгдсэн. БНСУ-ын Гуяан хоттой санамж бичгийг шинэчлэн байгуулж хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх хүрээнд дадлагажих хөтөлбөрт төрийн албан хаагчийг хамруулсан. ОХУ-ын Красноярск мужтай хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулахаар талууд төслийн талаар санал солилцох шатандаа явж байна. Япон Улсын Жайка олон улсын байгууллагын санхүүжилтээр "Үдийн хоолны үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх төсөл" хэрэгжиж байна. Япон Улсын Эхиме мужийн Сейёо хотын төлөөлөгчид Дундговь аймагт албан ёсны айлчлал хийх бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.	80

4.4.1.2	Арга хэмжээ: БНХАУ-ын Баяннуур, БНСУ-ын Гуянг хоттой байгуулсан санамж бичгийн хэрэгжилтийг хангаан жилд 3-аас доошгүй арга хэмжээг зохион байгуулах	2021-2024		Санамж бичгийн хэрэгжилтийн хувь	2022	55	70	БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Баяннуур хотод аймгийн Засаг даргын бүрэлдэхүүнтэй ажлын алба албан ёсны айлчлал хийж айлчлалын хүрээнд хэлэлцсэн саналыг хэрэгжүүлэхээр хамтарсан хөрөнгө оруулалтын чуулга уулзалт зохион байгуулах, төлөөлөгчдийг хүлээн авах бэлтгэл ажил хийгдэж байна. БНСУ-ын Гуяан хоттой санамж бичгийг шинэчлэн байгуулж хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх хүрээнд дадлагажих хөтөлбөрт төрийн албан хаагчийг хамруулсан.	80
4.4.1.3	Арга хэмжээ: Төрийн албан хаагчдыг чадавхжуулах зорилгоор Гадаад улсад туршлага судлах сургалт арга хэмжээнд хамруулах	2022-2024	-	Тухайн жилд туршлага судлах албан хаагчдын тоо	2022	20	30	Гадаад харилцааг өргөжүүлж төрийн албан хаагчдыг чадваржуулах зорилгоор Тайваны 3 сургуультай хамтран ажиллах санамж бичигт гарын үсэг зурж 3 төрийн албан хаагчийг Тайваны сургуулиудын орчин, хөтөлбөр зэрэгтэй танилцаж туршлага судлах үйл ажиллагаанд, Төрийн захиргааны 1 албан хаагчийг Бүгд Найрамдах Солонгос улсын Гуяан хотод 6 сарын хугацаагаар суралцах, туршлага судлах үйл ажиллагаанд, БНСУ-д 1 албан хаагчийг 7 хоногийн сургалтад, Сингапур улсад 1 төрийн албан хаагчийг 7 хоногийн сургалтад, Герман улсад 1 албан хаагчийг 7 хоног, Япон улсад 2 төрийн албан хаагчийг 7 хоногийн сургалтад, ХНХАУ-д албан 15 төрийн хаагчийг туршлага судлах үйл ажиллагаанд тус тус хамруулж нийт 24 төрийн албан хаагч туршлага судалсан.	80

4.4.1.4	Арга хэмжээ: Улаанбаатар хот дахь ОШУСТ-тэй хамтран жил бүр ОХУ-ийн ЗГ-ын тэтгэлэгт хөтөлбөрт багш, сурагчдыг хамруулан ажиллах	2021-2024		Оролцсон багш сурагчдын тоо	2022	6	8	ОХУ-ын Эрхүү хотын Үндэсний судалгааны техникийн их сургуульд орос хэлний 6 багшийг 21 хоногийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулахаар судалгааг хүргүүлээд байна.	-
4.5 Батлан хамгаалах									
4.5.1	Зорилт: Орон нутгийн хамгаалалт, дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний онцгой нөхцөлд үүрэг гүйцэтгэх чадамж 2020 онд 80 хувь байсныг 2024 онд 88 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Цэргийн дайчилгааны даалгавар, төлөвлөлтийн онол, дадлагын бэлтгэлийн хувь	2022	84	86	Дайчилгааны тухай хууль 18.1.1, 1.2-д заасны дагуу 2022 оны цэргийн бүртгэлийн үеэр сумдын тоо бүртгэл явуулах комисс сумуудын орон нутгийн хамгаалалтын отрядын бүрэлдэхүүний тодотгол хийсэн.	100
4.5.1.1	Арга хэмжээ: Ахлах ангийн сурагчдад "Эх оронч" үндэсний хөтөлбөрийг сурталчлан таниулах	2021-2024	-	Сургалтад хамрагдсан сурагчдын хамрагдалтын хувь	2022	70	90	2023 оны нэгдүгээр ээлжийн цэрэг татлагын үеэр Дэрэн, Говь-Угтаал, Цагаандэлгэр, Баянжаргалан сумдын ЕБС-ийн ахлах ангийн 120 гаруй сурагчдыг бүрэн хамруулан "Эх оронч" үндэсний хөтөлбөрийг сурталчилсан.	100
4.5.1.2	Арга хэмжээ: Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот бүрэлдэхүүний сургалтын тогтолцоог бэхжүүлэх, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчлэн нөөцийг бүрдүүлэх	2021-2024		Дайчилгааны бэлэн байдлын нөөцийн хувь	2022	100	100	Хугацаа болоогүй.	-
4.5.1.3	Арга хэмжээ: Дайчилгааны бэлтгэл	2021-2024	-	тухайн жилд зохион	2022	2	2	Энэ жилийн сургалтыг төлөвлөөгүй.	-

	нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтыг зохион байгуулах			байгуулах сургалтын тоо					
4.5.1.4	Арга хэмжээ: Цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хааж байгаа иргэдийг тухайн жилийн орон нутгийн бүтээн байгуулалтын ажилд оролцуулах	2021-2024		Бүтээн байгуулалтын ажилд оролцсон иргэдийн тоо	2022	30	30	Хугацаа болоогүй	-
5.НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО									
5.1 Ногоон хөгжил									
5.1	Зорилго: Хүрээлэн байгаа орчны бохирдол, доройтлыг бууруулах, хамгаалах, нөхөн сэргээх, уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	УТ 76.0 ОНТ 12.5 хувийн хэвшил 28.8	Ногоон байгууламжийн хэмжээ (га)	2022	381	392	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Сайхан-Овоо суманд 5 га Өлзийт, Дэлгэрцогт суманд 8 га нийт 13 га талбайд ойжуулалт, ойн зурвас байгуулж байна. Улсын төсвөөс 76 сая, орон нутгийн төсвөөс 12.5 сая төгрөгийг зарцуулсан.	53
		2021-2024		Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ өссөн дүнгээр (га)	2022	119.64	139.64	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох нөхөн сэргээсэн талбай 127.12 га-д хүрсэн.	
		2021-2024		Шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын	2022	36.8	36.9	Говь-Угтаал, Гурвансайхан сумдад 2 цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулснаар хүн амын 40 хувь нь шаардлага хангасан цэвэршүүлсэн ундны усны эх үүсвэрээр хангагдана.	

				эзлэх хувь өссөн дүнгээр					
		2021-2024		Ангилан ялгасан хог хаягдлын хэмжээ (тн)	2022	15	26	Сайнцагаан суманд дахивар хүлээж авах Баялаг төв ажиллаж байгаа бөгөөд 15 тн дахивар хүлээж авч цуглуулсан. Эрдэнэдалай, Гурвансайхан, Луус сумд нийт 1.5 тн дахивар цуглуулж дахивар авах цэгүүдэд тушаасан.	
5.1.1	<u>Зорилт:</u> Төв суурин газрын орчны бохирдлын хэмжээ 2024 он гэхэд 4 хувиар бууруулна.	2021-2024	-	Төв суурин газрын орчны бохирдлын түвшний бууралтын хувь	2022	3	4	Төв суурин газрын орчны бохирдлыг бохирдуулагч эх үүсвэрийн бууралтын хувиар дундажлан тооцдог. Гэр хороололд 42 сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж, нам даралтын уурын зууханд 17 ширхэг уутат шүүлтүүр нэмэгдэж төв суурин газрын орчны бохирдлын хэмжээ 3.8 хувиар багассан үзүүлэлттэй байна.	67
5.1.1.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Агаарт агуулагдаж байгаа тоос тоосонцрыг хэмжих зөөврийн багажтай болж, 3 төрлийн бодисыг бүрэн хэмждэг болох	2022-2024		Агаарын чанарын индексийн түвшин индекс	-	-	100>	Мандалговь хотын 1-4 дүгээр сарын агаарын бохирдлыг агаарын чанарын индексээр үнэлэхэд 45.7 буюу хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхээргүй түвшинд байна.	100
5.1.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Утаа бага ялгаруулдаг төвлөрсөн халаалтын зуухны тоог нэмэгдүүлэх	2022-2024	1.414.4	утаа бага ялгаруулдаг зуухны тоо	2022	3	4	2022 оны 9 сард БОАЖЯ, Кан Мэй Хуан Бао ХХК-тай гэрээ байгуулан аймгийн 10 нам даралтын зууханд утаа шүүгч суурилуулахаар гэрээ байгуулан гэрээний дагуу суурилуулж байна. Ган-Илч ХХК-аас агаар шүүгч суурилуулахтай холбогдон гарах зардлыг тооцоолон шийдвэрлэж өгөх тухай хүсэлтийг БОАЖЯ-нд хүргүүлсэн.	90

5.1.1.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв суурин газрын агаарын бохирдлыг бууруулах хүрээнд шинэ дэвшилтэд техник, технологи /шахмал түлшний үйлдвэр/ нэвтрүүлэх аж ахуйн нэгжийг дэмжих	2023	төсөл хөтөлбөр 160.0	Технологи нэвтрүүлсэн төслийн тоо	2022		2	2022 оны 9 сард БОАЖЯ, Кан Мэй Хуан Бао ХХК-тай гэрээ байгуулан аймгийн 10 нам даралтын зууханд утаа шүүгч суурилуулахаар гэрээ байгуулан гэрээний дагуу суурилуулж байна. НҮБ-ын Хүүхдийн Сан болон Монгол Улсын Засгийн Газрын хамтран хэрэгжүүлж буй “Эх хүүхдийн эрүүл мэндэд үзүүлэх агаарын бохирдлын нөлөөллийг бууруулах хөтөлбөр”-ийн хүрээнд монгол гэрийн дулаалга, халаалт, агаар сэлгэлтийн ЧИП төсөл хэрэгжиж одоогоор 50 багц олгогдсон.	50
5.1.1.5	<u>Арга хэмжээ:</u> Гэр хороолол болон аялал жуулчлал, уул уурхайн бүсэд “Эко жорлон” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2021-2024		Эко ариун цэврийн байгууламжийн тоо	2022	30	35	Сайнцагаан суманд үйл ажиллагаа явуулдаг 2 ШТС-ын Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд байгальд ээлтэй ариун цэврийн байгууламж ашиглах талаар тусган баталсан. БОАЖЯСайдын 02 албан даалгаврын хүрээнд сумдад нийтийн эзэмшилд байгаа нүхэн жорлонг буулгаж ашиглалтаас хасах тухай чиглэлийг хүргүүлж 7 нүхэн жорлонг буулгасан. Байгальд ээлтэй ариун цэврийн байгууламж, эко жорлонгийн мэдээллийг байгууллагын цахим хуудсаар болон Дундговио ногооруулъя үзэсгэлэн худалдааны үеэр сурталчилсан. Ариун цэврийн өрөөгөөр иргэд, жуулчид чөлөөтэй үйлчлүүлэх нөхцөл бүрдүүлэх тухай Аймгийн засаг даргын 2023 оны 04 сарын 21-ны өдрийн А/249 дугаар захирамж гарч төрийн болон хувийн хэвшлийн	30

								үйлчилгээний байгууллагуудад хүргүүлсэн.	
5.1.2	<u>Зорилт:</u> Хог хаягдлын дахин боловсруулах үйлдвэрт 2024 он гэхэд 46 тонн дахивар хогийг нийлүүлнэ.	2021-2024		Дахин боловсруулсан хог хаягдлын хэмжээ (тн)	2022	10	11	Сайнцагаан суманд дахивар хүлээж авах Баялаг төв ажиллаж байгаа бөгөөд 15 тн дахивар хүлээж авч цуглуулсан. Эрдэнэдалай, Гурвансайхан, Луус сумд нийт 1,5 тн дахивар цуглуулж дахивар авах цэгүүдэд тушаасан.	30
5.1.2.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв суурин газрын төвлөрсөн хогийн цэгийн талбайг шууж, булшлах	2021-2024	ОНТ 5.0 сая	Шууж булшилсан талбайн хэмжээ (га)	2022	12	14	Сайнцагаан, Адаацаг, Баянжаргалан, Дэлгэрцогт сумд нийт 4.7 га талбайг шууж булшилсан. Бусад сумд 3-р улиралд шуухаар төлөвлөсөн.	35
5.1.2.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Аймгийн төвд ангилан ялгах хогийн савны тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024	ОНТ 1.2	Хогийн савны нэмэгдүүлсэн тоо	2022	35	40	Сайнцагаан суманд ангилан ялгах хогийн сав 5-аар нэмэгдсэн. Аймгийн хэмжээнд ангилан ялгах хогийн сав нийт 28-аар нэмэгдэж 252.	12.5
5.1.3	<u>Зорилт:</u> Усны бохирдол, хомсдолоос сэргийлж, шаардлага хангасан ундны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь 2020 онд 26.5 байсныг 2024 онд 30 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь	2022	28	29	Говь-Угтаал, Гурвансайхан сумдад 2 цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулснаар хүн амын 40 хувь нь шаардлага хангасан цэвэршүүлсэн ундны усны эх үүсвэрээр хангагдана. Хугацаа болоогүй.	-
5.1.3.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв суурин газрын ундны усны чанар стандартыг сайжруулан цэвэршүүлэх төхөөрөмжийг ус	2021-2024		Тухайн жилд суурилуулсан төхөөрөмжийн тоо	2022	2	2	Гурвансайхан, Говь-Угтаал сумын төвийн ус хангамжийн эх үүсвэр дээр ус цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулна. Хугацаа болоогүй.	-

	хангамжийн 8 эх үүсвэрт суурилуулах								
5.1.3.2	Арга хэмжээ: Усны сан бүхий газарт хамгаалалтын бүс тогтоох, орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авч тэмдэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2021-2024		Хамгаалалтын бүс тогтоосон булгийн тоо	2022	30	30	Усны нөөцийг хомсдох, бохирдохоос хамгаалах, үер, усны гамшгаас сэргийлэх зорилгоор 40909,29 га усны сан бүхий газар нутгийг 2022 онд орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авсан. Нийт 117 булгаас 59 булгийг тэмдэгжүүлсэн. Энэ онд Адаацаг, Гурвансайхан, Сайхан-Овоо сумдад нийт 30 булгийн эхийг тэмдэгжүүлнэ.	-
5.1.3.3	Арга хэмжээ: Булаг шанд, усыг түшиглэн хур тунадас, цас, мөсний усыг хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах	2022		Шинээр байгуулсан хөв цөөрмийн тоо	2022	2	1	Баянжаргалан сумын “Сэрвэнгийн булаг”-ийг түшиглэн зэрлэг амьтад ундаалах хөв цөөрөм байгуулах ажлын санхүүжилтийг хүсэж Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг усны газарт зураг, төсвийг хүргүүлсэн.	-
5.1.3.4	Арга хэмжээ: Булгийн эхийг хашиж хамгаалах, тохижуулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024		Хашсан булгийн тоо	2022	59	62	2023 онд Булгийн эх хашиж, хамгаалах ажлын саналыг үндэслэн Гурвансайхан сумын “Дунд булаг” булаг, Адаацаг сумын “Баянхошууны булаг”, Хулд сумын “Балын булаг”, Сайхан-Овоо сумын “Дэлгэрэхийн булаг”-ийн эхийг хашиж хамгаалахаар шийдвэрлэв.	-
5.1.4	Зорилт: Ногоон байгууламжийн хэмжээ 2020 онд 369.4 га байсныг 2024 онд 413.4 га-д хүргэнэ.	2021-2024		Ногоон байгууламжийн хэмжээ (га)	2022	381.4	392.4	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар ойн зурвас 9 га, ойжуулалт 4 га нийт 34.8 га талбайд хийж гүйцэтгэсэн.	100

5.1.4.1	Арга хэмжээ: Төв зам дагуу ногоон байгууламжийг бий болгох	2022-2024		Ногоон байгууламжийн хэмжээ (га)	2022	10	20	Улсын чанартай авто зам дагуу нийт 16525 ширхэг модоор нөхөн тарилт хийхээс улиас, хайлаас, буйлс 13500 модыг 22.5 га талбайд тарьсан.	100
5.1.4.2	Арга хэмжээ: Аймгийн хэмжээнд 4 га талбайд ойн зурвас байгуулах	2021-2024	УТ 7.6 ОНТ 12.5	тухайн жилд байгуулсан ойн зурвасын талбайн хэмжээ (га)	2022	1	1	Сайхан-Овоо суманд 5 га, Өлзийт, Дэлгэрцогт, Сайнцагаан суманд 8 га талбайд ойжуулалт, ойн зурвас байгуулах ажлын хүрээнд 7400 мод сөөгийг 12,3 га-д тарив. Загийн усны хоолойд бортоготой 3000 загаар ойжуулалтын ажил гүйцэтгэнэ.	100
5.1.5	Зорилт: Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох нөхөн сэргээсэн талбайн эзлэх хувь 2020 онд 8.3 байсныг 2024 онд 24.6 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Нөхөн сэргээсэн талбайн эзлэх хувь /өссөн дүнгээр/	2022	16.5	20.5	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ 17.4 хувийг эзэлж байна.	85
5.1.5.1	Арга хэмжээ: Уул уурхайн болон бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлтийг 100 га-д хийлгэх	2022-2024	хувийн хэвшил 23.0	Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ га	2022	104.6	129.6	Уул уурхайн ашиглалтын үйл ажиллагаа явуулдаг ААН-ээс Өлзийт суманд уурхайн талбайд 1 га, дүйцүүлэн хамгааллын хүрээнд 0.9 га, Гурвансайхан суманд дүйцүүлэн хамгааллын хүрээнд 1 га, нийт 2.9 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэж, нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ 123.92 га-д хүрсэн.	95

5.1.5.2	Арга хэмжээ: Уул уурхайн болон бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газарт биологийн нөхөн сэргээлтийг 25 га-д хийлгэх	2021-2024	Хувийн хэвшил 12.0	Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ (га)	2022	16	21	Дэлгэрхангай суманд 0.2 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлт хийгдэж нийт нөхөн сэргээлтийн хэмжээ 24.94 га-д хүрсэн.	100
5.1.5.3	Арга хэмжээ: Уул уурхайн үйл ажиллагааны байгаль орчинд учирсан хохирлын үнэлгээ тооцуулах	2022-2023		Хохирол тооцуулсан хэмжээ (га)	2022	120.4	140.4	Хууль бус ашигт малтмалын улмаас эвдэрсэн газарт хохирлын үнэлгээ тооцуулах ажлын суурь судалгааг шинэчлэн гаргаж байна.	-
5.1.6	Зорилт: Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 2020 онд 27 хувь байсныг 2024 онд 33.8 хувьд хүргэнэ.	2021-2024		Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ, хувь	2022	32.5	33.1	Аймгийн хэмжээний улс, орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн эзлэх хувь 26.5-д хүрч /Өлзийт сумын "Дэл уул, Цагаан суварга" улсын тусгай хамгаалалтад 336,490,8 га талбайг авахаар Засгийн газарт хэлэлцэж байна. Тус газрыг тусгай хамгаалалтад авснаар нийт газар нутгийн 32.8 хувьд хүрнэ.	30
5.1.6.2	Арга хэмжээ: Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх шийдвэр гаргуулах	2021-2024		орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ, хувь	2022	22.3	22.9	Өндөршил сумын Зүрхийн цагаан хүрээ, Ширүүн ухаа орчмын сумын тусгай хамгаалалттай газруудын тогтоолыг шинэчилж газар нутгийг өргөтгөн сумын ИТХ-аар баталсан. Ингэснээр орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 22.3 хувиас 22.6 хувь болж нэмэгдсэн.	70
6. ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО									
6.1 Бүс, орон нутаг, хөдөөгийн хөгжил									

6.1.	Зорилго: Өрх, гэр бүлийн худалдан авах чадварт нийцсэн орон сууцаар 2020 онд 108 өрхийг хангаснаас 2024 онд 208 өрхийг нэмж хамруулна.	2021-2024		Хамрагдсан өрхийн тоо	2022	220	268	2023 оны 4 дүгээр улиралд Сайнцагаан суманд 130 айлын 5 орон сууцны барилгыг ашиглалтад оруулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	-
6.1.1	Зорилт: Иргэдийн оролцоотой "Шинэ сум" арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд дэд бүтэцтэй сум 2020 онд 2 байсныг 2024 онд 3-аар нэмэгдүүлнэ.	2021-2023		Тухайн жилд дэд бүтэц нь шийдэгдсэн сум (тоо)	2022	1	1	“Сумын хөгжил, инженерийн дэд бүтцийн хангамж төсөл” тус аймгийн Луус суманд хэрэгжиж байгаа бөгөөд гүйцэтгэгчээр “Бурхант хясаат” ХХК 3,995.0 тэрбум төгрөгийн гэрээ байгуулсан. 2022 онд хоногт 50м3 бохир ус цэвэрлэх хүчин чадалтай цэвэрлэх байгууламжийн бетон цутгалтын ажил, био цөөрөм, гүний худаг, усан сангийн байгууламж, ус түгээх байрны ажлуудыг гүйцэтгэсэн. Ажлын явц 25 хувьтай. 2023 оны улсын төсөвт 1,0 тэрбум төгрөг батлагдсан, барилгын ажлыг 6 дугаар сард эхлүүлнэ.	50
6.1.1.1	Арга хэмжээ: Шаардлагатай сумдад усан хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээ, барилга байгууламжийн ажлыг ашиглалтад оруулах	2021-2023		Тухайн жилд ашиглалтад орсон сумдын тоо	2022	1	2	Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2023 оны багцад тус аймгийн Луус сумын төвийн ус хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээ, цэвэрлэх байгууламжийн угсралтын ажлын 1,0 тэрбум төгрөг батлагдсан бөгөөд барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл 25 хувьтай байгаа ба 4 дүгээр улиралд 54 хувьд хүргэх төлөвлөгөөтэй ажиллаж байна.	50
6.1.1.2	Арга хэмжээ: Сумдыг хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй болгох	2021-2024		Тухайн жилд хөгжлийн ерөнхий	2022	2	2	2023 оны аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр Цагаандэлгэр сумын төвийн	50

				төлөвлөгөөтэй болсон сумдын тоо				хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах 100,0 сая төгрөгийг батлуулсан. Тус сумын төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах зургийн даалгаврыг ГЗБГЗЗГ-ын холбогдох албан тушаалтнуудаар хянуулан аймгийн Засаг даргаар батлуулсан ба гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах тендерийн шатанд байна.	
6.1.1.4	Арга хэмжээ: Жишиг гудамж төсөл, тохижилтын ажлын хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэх	2021-2024		Хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэсэн эсэх (тийм-1, үгүй-0)	2022	1	1	Аймгийн төвийн багуудад жишиг гудамж байгуулах, дэд бүтэц, ногоон байгууламжийг сайжруулах ажлын 200 сая төгрөгийн төсвийг 2022 оны ОНХС-ын хөрөнгө оруулалтад баталсан. Ажлын гүйцэтгэгчээр Дундговь-Ус ОНӨҮГ ажиллаж байгаа бөгөөд ажлын явц 50 хувьтай явагдаж байна.	100
6.1.1.6	Арга хэмжээ: Сумдад орон сууцны барилгыг ашиглалтад оруулах	2021-2024		Тухайн жилд ашиглалтад орсон орон сууцны тоо	2022	3	3	2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар Сайнцагаан сумын 7-р багт иргэн Б.Отгонбаатарын 40 айлын орон сууц, “Би Ай Ди Констракшн” ХХК-ийн 30 айлын орон сууц, иргэн Т.Чанцалын 20 айлын орон сууцны барилга угсралтын ажлууд үргэлжилж байна. 2023 оны 4 дүгээр улиралд ашиглалтад оруулах төлөвлөгөөтэй байна.	50
6.1.1.7	Арга хэмжээ: Сайнцагаан, Дэрэн, Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын	2022-2023		шинээр ашиглалтад орсон барилгын тоо	2022	2	1	2022 онд ОНХС-ын хөрөнгө оруулалтаар Эрдэнэдалай сумын ЗДТГ-ын барилгын их засварыг 208,270,494 төгрөгөөр Мандал өргөө	-

	барилгыг шинээр барьж ашиглалтад оруулах							голомт ХХК хийж гүйцэтгэсэн. Дэрэн Сумын ЗДТГ-ын барилгын зураг төсвийг ЗГ-т хүргүүлсэн. Сайнцагаан сумын ЗДТГ-ын барилгын нэгдсэн зураг төсвийг зах зээлийн бараа материалын үнийн өсөлттэй уялдуулан 2023 оны ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар шинэчлэн боловсруулсан.	
6.1.1.12	Арга хэмжээ: Сумдын өвөлжөө, хаваржааны газрын маргааныг шийдвэрлэх	2021-2024		Шийдвэрлэсэн маргааны тоо	2022	18	28	2023 оны сумдын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд харьяалах сумын хилийн цэсийн гадна олгогдсон өвөлжөө, хаваржааны 32 нэгж талбар төлөвлөсөн. 2023 оны 05 сарын байдлаар 13 нэгж талбарыг харьяалах сумын Засаг даргын захирамжаар эзэмшүүлсэн.	20
6.1.1.13	Арга хэмжээ: Дэлгэрхангай уулын дэд бүтцийн асуудлыг шийдвэрлэн хэрэгжүүлэх	2022-2023		Ажлын гүйцэтгэлийн хувь	2022	60	100	Хугацаа болоогүй.	-
6.1.2	Зорилт: ОНХС-гийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө иргэдийн оролцоог хангах үүднээс санал авсан иргэдийн тоо 2020 онд 3878 байсныг 2024 онд 4750 болгон нэмэгдүүлнэ.	2021-2024		Тухайн жилд хамрагдсан иргэдийн тоо	2022	4314	4532	Хугацаа болоогүй.	-
6.1.2.1	Арга хэмжээ: ОНХС-гийн хөрөнгөөр хийгдэж буй төсөл, арга хэмжээг олон	2021-2024		Тухайн жилд байршуулсан	2022	12	12	ОНХС-ын хөрөнгө оруулалтаар гэрээ байгуулан ажиллаж байгаа болон ажил нь дууссан 9 төсөл арга	75

	нийтэд ил тод мэдээлэх мэдээллийн тоог нэмэгдүүлэх			мэдээллийн тоо				хэмжээний мэдээллийг Дундговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын пэйж хуудсаар олон нийтэд ил тод болгосон.	
6.1.2.2	Арга хэмжээ: Тухайн онд хэрэгжиж буй төсөл, арга хэмжээний мэдээллийг onhs.mof.gov.mn сайтад тухай бүр мэдээлэх	2021-2024		Хэрэгжилтийн хувь	2022	100	100	ОНХС-аар батлагдсан 42 төсөл арга хэмжээнээс 17 төсөл арга хэмжээний мэдээллийг оруулаад байна. Үлдсэн төсөл арга хэмжээ нь гэрээ байгуулагдаагүй болно.	40.5
15 зорилго									
42 зорилтын хэрэгжилт								..... %	
197 арга хэмжээний хэрэгжилт								.....%	
Х/Б-63 заалт								-	

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР